

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

«Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ
(e-Learning)».

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

Μαρία Τσάμη

Επιβλέπων καθηγητής: Ευάγγελος Κελεσιδης

Ρέθυμνο, Σεπτέμβριος 2024

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
«Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ
(e-Learning)».

[Αριθμ. ΦΕΚ 635 τ.Β΄/9.3.2016]

Ακαδημαϊκός Υπεύθυνος ΠΜΣ:
Καθηγητής Αναστασιάδης Παναγιώτης
Πανεπιστήμιο Κρήτης – Παιδαγωγικό Τμήμα Δ.Ε

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με
την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την
γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε
επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης**

Μαρία Τσάμη

Υπεύθυνη Δήλωση Συγγραφέα:

Δηλώνω ρητά ότι, σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν. 1599/1986 και τα άρθρα 2,4,6 παρ. 3 του Ν. 1256/1982, η παρούσα εργασία αποτελεί αποκλειστικά προϊόν προσωπικής εργασίας και δεν προσβάλλει κάθε μορφής πνευματικά δικαιώματα τρίτων και δεν είναι προϊόν μερικής ή ολικής αντιγραφής, οι πηγές δε που χρησιμοποιήθηκαν περιορίζονται στις βιβλιογραφικές αναφορές και μόνον.

© Πανεπιστήμιο Κρήτης, ΠΤΔΕ,ΕΛΙΒΕΑ, 2018

Το Π.Τ.Δ.Ε του Πανεπιστημίου Κρήτης και ειδικότερα το Ε.ΔΙ.Β.Ε.Α, διατηρεί το δικαίωμα της χρήσης και αναπαραγωγής της παρούσας εργασίας για διδακτικούς και ερευνητικούς σκοπούς.

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την
μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των
αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία
της Θεσσαλονίκης

Μαρία Τσάμη

Επιτροπή Επίβλεψης Πτυχιακής / Διπλωματικής Εργασίας

Επιβλέπων Καθηγητής: Κελεσίδης Ευάγγελος

Συνεπιβλέποντες: Χαλκιαδάκης Εμμανουήλ, ΕΔΙΠ Παν. Κρήτης

Ιβρίντελη Μαρία, Επ. Καθηγήτρια Παν. Κρήτης

Ρέθυμνο, Σεπτέμβριος 2024

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

Η παρούσα διπλωματική εργασία πραγματοποιήθηκε στο Πανεπιστήμιο Κρήτης, στο τμήμα του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης και συγκεκριμένα στο Εργαστήριο του ΕΔΙΒΕΑ. Η παρούσα μεταπτυχιακή εργασία δεν θα μπορούσε να ολοκληρωθεί χωρίς τη βοήθεια του καθηγητή μου, Κο Κελεσιδή Ευάγγελο, καθώς και σε όλη την υποστήριξη που έλαβα από τους καθηγητές/τριες και συνεργάτες του ΕΔΙΒΕΑ. Επίσης, χρωστάω ένα μεγάλο ευχαριστώ και στην ομάδα μου ΜΙΣΑ, (Ιωσηφίνα, Στέλλα και Άλκη) για όλες τις στιγμές που ζήσαμε μέχρι το τέλος των μαθημάτων του ΠΜΣ. Τέλος θέλω να ευχαριστήσω πολύ, την αγαπημένη μου οικογένεια, που πάντα με υποστηρίζει και με ωθεί στο να κάνω πράγματα που θα συμβάλλουν στην εξέλιξή μου.

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

1. Περίληψη

Η εργασία αυτή έχει ως σκοπό τον σχεδιασμό και την αποτίμηση του Εκπαιδευτικού Υλικού για την εκμάθηση επιλεγμένων μνημείων της Θεσσαλονίκης, για τους αλλοδαπούς μαθητές με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης. Το εκπαιδευτικό υλικό που έχει δημιουργηθεί τηρεί τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Για τη δημιουργία και σχεδίαση του εκπαιδευτικού υλικού χρησιμοποιήθηκε το εργαλείο H5P, το οποίο ενσωματώθηκε στο ανοικτό ψηφιακό περιβάλλον του Chamilo. Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού υλικού πραγματοποιήθηκε από τρεις εκπαιδευτικούς ειδικούς της ΕξΑΕ, οι οποίοι κλήθηκαν να συμπληρώσουν δύο ερωτηματολόγια ανοικτού τύπου σχετικά με το αν το εκπαιδευτικό υλικό διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και αν αυτό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι το εκπαιδευτικό υλικό είναι κατάλληλο για την εκμάθηση των μνημείων της Θεσσαλονίκης, είναι εύχρηστο και σχεδιασμένο σύμφωνα με τη μεθοδολογία της ΕξΑΕ. Ενώ, οι ειδικοί που το αξιολόγησαν προτείνουν την ενίσχυση των διδακτικών ενοτήτων με περισσότερες δραστηριότητες αναστοχασμού και αυτοαξιολόγησης. Τέλος, έκριναν σημαντικό την ύπαρξη εισαγωγικών δραστηριοτήτων που βοηθούν στη μελέτη του γνωστικού αντικειμένου.

Λέξεις – Κλειδιά

Εξ αποστάσεως διδασκαλία, ΤΠΕ, ψηφιακό εκπαιδευτικό υλικό, μνημεία Θεσσαλονίκης, αλλοδαποί μαθητές

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

2. Abstract

This study aims to design and evaluate Educational Material for learning about selected monuments of Thessaloniki, for foreign students through Remote Education. The educational material that has been developed follows the methodology of remote education. For the creation and design of the educational material, the H5P tool was used, which was integrated into the open digital environment of Chamilo. The evaluation of the educational material was conducted by three education professionals in Remote Education, who were asked to complete two open-ended questionnaires regarding whether the educational material adheres to the principles and methodology of remote education and whether it has been created in accordance with the principles of Multimedia Learning. The research results showed that the educational material is suitable for learning about the monuments of Thessaloniki, is user-friendly, and is designed according to the remote education methodology. Additionally, the education professionals who evaluated it suggest enhancing the teaching units with more reflection and self-assessment activities. Finally, they deemed the presence of introductory activities that aid in studying the subject matter to be important.

Keywords

Distance learning, digital educational material, monuments of Thessaloniki, foreign students

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

3. Περιεχόμενα

Περιεχόμενα

1. Περίληψη	5
2. Abstract	6
3. Περιεχόμενα	7
Κατάλογος Εικόνων / Σχημάτων	9
Κατάλογος Πινάκων	9
4. Συντομογραφίες & Ακρωνύμια	11
ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	1
1. Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση	1
1.1 Οι διεθνείς ορισμοί	1
1.2 Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση στην Ελλάδα	4
1.3 Τα κοινά στοιχεία των θεωριών	5
2. Οι μορφές διδασκαλίας της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης	7
2.1 Σύγχρονη και Ασύγχρονη διδασκαλία	7
2.2 Σχολική εκπαίδευση εξ αποστάσεως και τα είδη της	8
2.2.1 Η εξ αποστάσεως σχολική εκπαίδευση	8
2.2.2 Η αυτοδύναμη εξ αποστάσεως σχολική εκπαίδευση	9
2.2.3 Η συμπληρωματική μέθοδος	10
2.2.4 Η μικτή εξ αποστάσεως εκπαίδευση	11
3. Η διαπολιτισμική εκπαίδευση	13
3.1 Ορισμοί και στόχοι διαπολιτισμικής εκπαίδευσης	13
3.2 Οι προσεγγίσεις της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης	14
3.2.1 Συντηρητική οπτική (conservative perspective)	14
3.2.2 Φιλελεύθερη οπτική (Liberal perspective)	15
3.2.3 Ριζοσπαστική- Κριτική οπτική (Radical or Critical perspective)	16
3.2.4 Οι πέντε προσεγγίσεις για την διαπολιτισμική εκπαίδευση	17
4. Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση εκπαιδευτικού υλικού με την μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης	19
ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ	22
5. Περιγραφή εκπαιδευτικού υλικού	22

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

5.1 Τεχνολογικά μέσα ανάπτυξης του Ε.Υ	22
5.2 Η δομή και η μορφή του Ε.Υ	25
5.2.1 Είσοδος στο Chamilo- .Περιγραφή του μαθήματος	25
5.2.2 Δομή κάθε διδακτικής ενότητας.	28
5.2.3 Μορφή παρουσίασης των διδακτικών εννοιών.	29
6. Μεθοδολογία και Ερευνητικά Ερωτήματα	33
6.1 Εισαγωγικά	33
6.2 Ο σκοπός της έρευνας	35
6.3 Οι στόχοι της έρευνας	35
6.4 Τα ερευνητικά ερωτήματα	36
6.5 Χρόνος και περίοδος διεξαγωγής της έρευνας	36
6.6 Το είδος της έρευνας	36
6.7 Η μέθοδος δειγματοληψίας - Συμμετέχοντες	38
6.8 Μέθοδοι έρευνας και μέσα συλλογής δεδομένων	39
6.9 Τρόπος επεξεργασίας ερευνητικών δεδομένων	39
6.10 Τα ζητήματα της Δεοντολογίας	40
7. Παρουσίαση και σχολιασμός των δεδομένων της έρευνας	41
7.1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά	41
7.2 1ο Ερευνητικό Ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης;	42
7.3 2ο Ερευνητικό Ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης;	52
8. Συμπεράσματα- Προτάσεις	57
8.1 Κύρια συμπεράσματα	57
8.2 Συζήτηση περί θεωρίας και πράξης	59
8.3 Περιορισμοί της Έρευνας	61
8.4 Προτάσεις, για. μελλοντικές έρευνες	61
9. Βιβλιογραφία	63
10. Παράρτημα Α: Το ερωτηματολόγιο της έρευνας	67

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

Κατάλογος Εικόνων / Σχημάτων

Εικόνα 1 Πλατφόρμα Chamilo	22
Εικόνα 2 Εργαλείο H5P	23
Εικόνα 3 Εφαρμογή Plotagon	23
Εικόνα 4 Αρχική Σελίδα	25
Εικόνα 5 Περιγραφή Μαθήματος	26
Εικόνα 6 Διδακτικές Ενότητες	27
Εικόνα 7 Εισαγωγικά Στοιχεία	27
Εικόνα 8 Εκπαιδευτικό Υλικό	28
Εικόνα 9 Εκπαιδευτικό Υλικό 2ης Διδακτικής Ενότητας	28
Εικόνα 10 Επεξήγηση εικονιδίων πλοήγησης	29
Εικόνα 11 Περιεχόμενα	29
Εικόνα 12 Δραστηριότητα Σωστού ή Λάθους	30
Εικόνα 13 Διάλεξε τη σωστή απάντηση	30
Εικόνα 14 Ανακεφαλαίωση μέσω Βίντεο Plotagon	31

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά των αξιολογητών	42
Πίνακας 2 Εξοικείωση και χρήση ΤΠΕ και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης από τους συμμετέχοντες.	43
Πίνακας 3 Αποτελέσματα αξιολόγησης σχετικά με την Επιστημονική συνοχή και Τεκμηρίωση του Ε.Υ.	44
Πίνακας 4 Αποτελέσματα ερωτήσεων Β1-Β5	45
Πίνακας 5 Αποτελέσματα ερωτήσεων Β6-Β10	46
Πίνακας 6 Αποτελέσματα αξιολόγησης σχετικά με την ευχρηστία του Εκπαιδευτικού υλικού	47
Πίνακας 7 Αποτελέσματα αξιολόγησης σχετικά με το αν το Εκπαιδευτικό υλικό υποστηρίζει-καθοδηγεί τον εκπαιδευόμενο	48
Πίνακας 8 Αποτελέσματα αξιολόγησης σχετικά με την αλληλεπίδραση του εκπαιδευτικού υλικού με τον εκπαιδευόμενο (μέρος 1ο)	49
Πίνακας 9 Αποτελέσματα αξιολόγησης σχετικά με την αλληλεπίδραση του εκπαιδευτικού υλικού με τον εκπαιδευόμενο (μέρος 2ο)	50
Πίνακας 10 Αποτελέσματα αξιολόγησης σχετικά με τον αναστοχασμό και την αυτοαξιολόγηση	51
Πίνακας 11 Αποτελέσματα αξιολόγησης σχετικά με τον σκοπό και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα του Ε.Υ.	52
Πίνακας 12 Αποτελέσματα ερωτήσεων Α.1-Α.3	53
Πίνακας 13 Αποτελέσματα ερωτήσεων Α.4-Α.6	53

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

Πίνακας 14 Αποτελέσματα ερωτήσεων Α.7-Α.9	54
Πίνακας 15 Αποτελέσματα ερωτήσεων Α.10-Α.12	54
Πίνακας 16 Αποτελέσματα ερωτήσεων Α.13-Α.15	55
Πίνακας 17 Θετικά και Αρνητικά χαρακτηριστικά του Εκπαιδευτικού Υλικού σύμφωνα με τους αξιολογητές	56

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

4. Συντομογραφίες & Ακρωνύμια

Ακολουθούν κάποια παραδείγματα:

ΔΕ	Διπλωματική Εργασία
ΠΤΔΕ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δ.Ε
ΠΜΣ	Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
ΑΕΞΑΕ	Ανοιχτή και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση
Ε.Υ	Εκπαιδευτικό Υλικό

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1 Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση

1.1 Οι διεθνείς ορισμοί

Στην σημερινή εποχή η εξ αποστάσεως εκπαίδευση συζητιέται όλο και περισσότερο και εφαρμόζεται όλο και πιο εντατικά. Στη εξ αποστάσεως διδασκαλία προστίθενται καθημερινά και νέες τεχνολογίες και τρόποι επικοινωνίας, οι οποίες με την σειρά τους προσφέρουν δυνατότητες που οι παραδοσιακές μορφές εκπαίδευσης δεν παρέχουν, αλλά και παρέχοντας αλλαγές και εξελίξεις στον τρόπο λειτουργίας τους (Holmerg,2002). Η αναπτυσσόμενη τεχνολογία και οι νέες εφαρμογές πληροφοριών και επικοινωνιών προσφέρουν νέους τρόπους διδασκαλίας αλλά και διανομής του εκπαιδευτικού υλικού. Οι τεχνολογίες αυτές συνεισφέρουν στη χάραξη ενός καινούριου συστήματος παιδαγωγικής και ενός τρόπου εφαρμογής της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης μέσω του διαδικτύου, το οποίο με την σειρά του αποτελεί πλέον ένα αποδεκτό εκπαιδευτικό μέσο (Γκιόσος, Μαυροειδής, και Κουτσούμπα,2008).

Από την στιγμή που ξεκίνησε η συζήτηση για την χρήση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, μέχρι σήμερα, έχει πραγματοποιηθεί αλματώδης ανάπτυξη και έχει γίνει αποδεκτή σε όλα τα επίπεδα. Εξάλλου, όπως αναφέρει και ο Λιοναράκης, καθώς η κοινωνία αλλάζει, η εξ αποστάσεως εκπαίδευση αντανακλά τους προβληματισμούς της εκάστοτε εποχής σε κοινωνικά αλλά και εκπαιδευτικά επίπεδα (Λιοναράκης,2001). Εξάλλου τα νέα δεδομένα διαμορφώνονται από τις εκπαιδευτικές ανάγκες κάθε εποχής, η οποία με την σειρά της αναζητά ευέλικτες μορφές εκπαίδευσης, έχοντας ως στόχο την ανάπτυξη της δια βίου μάθησης (Γκιόσος κ.ά., 2008). Ειδικότερα, σημαντικό παράγοντα στην ανάπτυξη και στην ανάγκη εξέλιξης της εξ αποστάσεως διδασκαλίας διαδραμάτισε η πανδημία του covid-19. Τα μέτρα που επιβλήθηκαν κατά την διάρκεια της πανδημίας επιτάχυναν την ανάπτυξη και τις επιλογές στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση, καθώς θεωρήθηκε όχι μόνο αναγκαία αλλά και επιτακτική (Αναστασιάδης,2020).

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

Καθώς η έννοια της εξ αποστάσεως είναι πρόσφατη, είναι δύσκολο να δοθεί ένας ορισμός. Επιπλέον «εμπόδιο» στην δημιουργία ενός και μόνο ορισμού διαδραματίζει και το γεγονός πως η λέξη «απόσταση» ερμηνεύεται διαφορετικά, ανάλογα με τον τρόπο εκπαίδευσης και την εκάστοτε εφαρμογή της. Παρόλη την δυσκολία στην εύρεση ενός κοινά αποδεκτού ορισμού, όλοι έχουν μια κοινή βάση, η οποία αλλάζει στην πορεία ανάλογα με τις ανάγκες και τον τρόπο αντίληψης του κάθε μελετητή. Προσπάθεια ορισμού της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης έγινε και νωρίτερα. Σε εκείνες τις προσπάθειες οι ερευνητές προσέγγισαν την εξ αποστάσεως εκπαίδευση ως κάτι πολύπλοκο, εξαιτίας της έλλειψης αντικειμενικών κριτηρίων (Λιοναράκης, 2001).

Για τις ανάγκες της παρούσας εργασίας γίνεται προσπάθεια παρουσίασης των βασικών θεωριών που σχετίζονται με την εξ αποστάσεως εκπαίδευση τα τελευταία 50 χρόνια. Ήδη από το 1971, ο Otto Peters αντιλαμβάνεται την εξ αποστάσεως εκπαίδευση σαν συνέπεια της Βιομηχανικής Επανάστασης και την θεωρεί παρόμοια της βιομηχανικής παραγωγής, καθώς την χαρακτηρίζει ως βιομηχανοποιημένη μορφή εκπαίδευσης. Η Βιομηχανική Επανάσταση επηρεάζει γι' αυτόν όλες τις πτυχές της ανθρώπινης ζωής. Σε αυτό το πλαίσιο η εξ αποστάσεως εκπαίδευση αποτελεί γι' αυτόν μια ευκαιρία υιοθέτησης κανόνων που μπορούν να διεθνοποιήσουν και να εκδημοκρατίσουν την εκπαίδευση. Ο ορισμός επομένως που δίνει ο Peters σύμφωνα με τους (MacKenzie και Christensen για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση είναι η μέθοδος μετάδοσης δεξιοτήτων και γνώσεων από απόσταση και εφαρμόζεται έχοντας ορθή οργάνωση και χρήση κατάλληλων τεχνικών μέσων (MacKenzie και Christensen, 1971).

Μια δεκαετία αργότερα κάνει την εμφάνιση του ένας άλλος ορισμός από τον Rumble. Ο Rumble βάσισε τον δικό του ορισμό σε πέντε σημεία, καθένα από το οποίο αποτελεί βασικό παράγοντα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Το πρώτο σημείο σχετίζεται φυσικά με την ύπαρξη ενός διδάσκοντα/μιας διδάσκουσας και ενός τουλάχιστον μαθητή/τριας. Περιλαμβάνει επίσης και το πρόγραμμα σπουδών που ακολουθεί ο διδάσκων και αφομοιώνει ο μαθητής. Το δεύτερο σημείο περιλαμβάνει την ύπαρξη φυσικής απόστασης μεταξύ του διδάσκοντα/ουσας και των μαθητών, παρόλο που αυτός ο τρόπος μπορεί να συνδυαστεί και με δια ζώσης διδασκαλία.

Στο τρίτο σημείο είναι που ξεκαθαρίζει τελείως η εξ αποστάσεως διδασκαλία, καθώς οι μαθητές δεν συμμετέχουν στην διδασκαλία με φυσική παρουσία στον τόπο διδασκαλίας.

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

Επιπλέον, παρόλη την απόσταση μεταξύ διδάσκοντα και μαθητή, ακόμα και στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση ο μαθητής πρέπει να αξιολογείται, να καθοδηγείται και να προετοιμάζεται με βάση το πρόγραμμα διδασκαλίας που ο δάσκαλος έχει ορίσει. Η επιτυχία αυτού του σημείου βρίσκεται στην αμφίδρομη επικοινωνία και από τις δύο πλευρές Αυτό επίσης μπορεί να συμβεί είτε ατομικά είτε ομαδικά, παρόλη την έλλειψη φυσικής παρουσίας του διδάσκοντα/ουσας. Τέλος, το υλικό που χρησιμοποιείται για την εξ αποστάσεως διδασκαλία οφείλει να είναι οργανωμένο με τέτοιο τρόπο που να μπορεί να εφαρμοστεί και να είναι αποτελεσματικό σε αυτό τον τρόπο διδασκαλίας (Rumble, 1989).

Σε αυτόν τον ορισμό βασίστηκε και ο Michael Moore για τον δικό του ορισμό, προσθέτοντας ωστόσο δυο νέες παραμέτρους, τον διάλογο και την δομή. Σχετικά με τον διάλογο αυτός ταυτίζεται με την αλληλεπίδραση και την επικοινωνία που έχουν οι δύο πλευρές και εφάπτεται στη μεθοδολογία και φιλοσοφία του διδάσκοντα. Η δομή από την άλλη αποτελείται από τον τρόπο οργάνωσης και όλα εκείνα τα στοιχεία που απαρτίζουν το πρόγραμμα σπουδών. Τα δύο αυτά χαρακτηριστικά είναι προ απαιτούμενα ενός επιτυχημένου εξ αποστάσεως προγράμματος διδασκαλίας (Moore, 1991).

Με τον νέο αιώνα, ένας νέος ορισμός για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση εμφανίζεται, αυτή την φορά από τον Holmberg. Ο Holmberg έλαβε υπόψιν του διάφορους τομείς όπως τον γνωστικό, ψυχοκινητικό και συναισθηματικό τομέα των μαθητών. Η προσέγγιση του βασίζεται κυρίως στο «κενό» ανάμεσα σε μαθητές και δάσκαλο, προωθώντας την αυτονομία των μαθητών και την ανεξάρτητη μάθηση. Βασικό ρόλο στον ορισμό της παίζει η ενσυναίσθηση και η δημιουργία κινήτρων για την μάθηση. Ο ορισμός του Holmberg βασίζεται στα συναισθήματα και τον κεντρικό ρόλο που αυτά παίζουν σε οποιαδήποτε μορφή μάθησης. Αυτός ήταν και ο λόγος που ο ίδιος παρουσίασε και εφάρμοσε την λεγόμενη «καθοδηγούμενη διδακτική συζήτηση». Η συζήτηση αυτή αποτελεί μια διαδικασία επικοινωνίας μεταξύ μαθητή και διδάσκοντα, η οποία έχει ως αποτέλεσμα την ατομική εκμάθηση και εσωτερική συζήτηση. Σύμφωνα με αυτή την θεωρία ο μαθητής μαθαίνει πιο εύκολα όταν τα παραδοτέα είναι με μορφή διαλόγου, πιστεύοντας πως αλληλεπιδρά με τον δάσκαλο, ενώ στην ουσία μαθαίνει μόνος του, μέσα από την διαδικασία. Αυτός ο τρόπος διδασκαλίας αποτελεί μια καθοδηγητική συζήτηση, μέσω της οποίας ο μαθητής μαθαίνει αλλά παράλληλα την βρίσκει και πιο ελκυστική, διευκολύνοντας την διαδικασία (Holmberg, 2002).

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

Ένας άλλος ορισμός για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση περιλαμβάνει την παροχή δημόσιας ή ιδιωτικής εκπαίδευσης, με απώτερο σκοπό την απόκτηση πτυχίων σε ομάδες φοιτητών που δεν μπορούν για διάφορους λόγους (προσωπικούς ή κοινωνικοοικονομικούς) να φοιτήσουν σε κανονικό εκπαιδευτικό ίδρυμα. Θεμελιωτής αυτού του ορισμού θεωρείται ο Keegan, ο οποίος ορίζει την εξ αποστάσεως εκπαίδευση με τα παρακάτω πέντε χαρακτηριστικά. Πρώτον ο διδάσκων βρίσκεται σε απόσταση από τον μαθητή καθόλη την διάρκεια του μαθήματος/εκπαίδευσης. Ο σχεδιασμός και η προετοιμασία του υλικού που δίνεται στο μαθητή είναι διαφοροποιημένο από το κλασικό τρόπο εκπαίδευσης και τις υπηρεσίες που αυτός προσφέρει. Τρίτον θεωρείται απαραίτητη η χρήση τεχνολογικών μέσων όπως υπολογιστή και μέσα ήχου και βίντεο. Τα μέσα αυτά είναι ο μοναδικός τρόπος παροχής του μαθησιακού περιεχομένου από τον διδάσκοντα προς τον μαθητή. Σε συνέχεια αυτού του χαρακτηριστικού ακολουθεί και η αμφίδρομη επικοινωνία με σκοπό τον διάλογο και την ανάπτυξη σχέσης μεταξύ μαθητή και διδάσκοντα. Τέλος, η εξ αποστάσεως εκπαίδευση παρέχει εξατομικευμένη γνώση και όχι ομαδοσυνεργατική. Αυτό μπορεί να δικαιολογήσει εν μέρη και την ύπαρξη ορισμένων διδακτικών κοινωνικών συναντήσεων (Keegan,2002).

1.2 Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση στην Ελλάδα

Η επίδραση που είχε η εξ αποστάσεως εκπαίδευση παγκοσμίως, επηρέασε όπως ήταν φυσικό και τον τρόπο εκπαίδευσης στην Ελλάδα. Έτσι το 1998 ο Λιοναράκης εισήγαγε την εξ αποστάσεως εκπαίδευση ή γνωστή και σαν πολυμορφική εκπαίδευση. Σύμφωνα με τον Λιοναράκη η εκπαίδευση αυτή καλύπτει αλλά και χρησιμοποιεί τις αρχές μάθησης και διδασκαλίας (Λιοναράκης, Κουστουράκης, και Αθανασούλα- Ρέππα, 2006). Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση θεωρείται μια μέθοδος εκπαίδευσης, ένα εργαλείο με το οποίο ο μαθητής μαθαίνει από απόσταση και ο δάσκαλος καθοδηγεί και εμπνυχώνει τον μαθητή μέσω διαφορετικών μορφών επικοινωνίας. Σε αυτές τις μορφές επικοινωνίας εντάσσονται η αλληλογραφία (γραπτή επικοινωνία), η τηλεφωνική, το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, οι τηλεδιασκέψεις ή ακόμα και ορισμένες δια ζώσης συναντήσεις.

Με σκοπό τον ορισμό της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης τοποθετεί δέκα σημεία, τα οποία οφείλουν να υπάρχουν και τα οποία είναι διαφορετικά μεταξύ τους. Σε αυτά συμπεριλαμβάνονται ο μαθητής και ο δάσκαλος, η μάθηση, η διδασκαλία και η επικοινωνία.

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

Τα υπόλοιπα χαρακτηριστικά συμπληρώνουν το διδακτικό υλικό, ο τόπος και ο χρόνος μάθησης, καθώς και ο εκπαιδευτικός φορέας εκπαίδευσης. Τέλος, σημαντικό παράγοντα παίζει και η αξιολόγηση. Η προσέγγιση αυτή του Λιοναράκη θεωρείται πιο παιδαγωγική και η φιλοσοφία της βασίζεται στην ανοιχτή διδασκαλία.

Σε μια μετέπειτα ερμηνεία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, αυτή ορίζεται σαν η ολοκληρωμένη μέθοδος εκπαίδευσης, η οποία χρειάζεται προσεκτικό σχεδιασμό για να καταφέρει να είναι ποιοτικά αποτελεσματική. Αυτού του είδους η εκπαίδευση μπορεί να εφαρμοστεί σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες και συστήματα εκπαίδευσης, παρέχει σύγχρονες διαδικασίες και ολοκληρωμένες δομές τόσο σε επίπεδο διοίκησης, όσο και σε υποστήριξης και εκπαίδευσης. Η ποιότητα των δομών αυτών καθορίζει επίσης και την ποιότητα των σπουδών. Με λίγα λόγια, η εξ αποστάσεως εκπαίδευση μπορεί να συνοψιστεί στην εξής φράση «τους μαθαίνουμε πως να μαθαίνουν» (Lionarakis, 2014)

1.3 Τα κοινά στοιχεία των θεωριών

Στις προηγούμενες ενότητες του κεφαλαίου αυτού έγινε προσπάθεια μιας συνοπτικής παρουσίασης των σημαντικότερων θεωριών που δημιουργήθηκαν με σκοπό να ορίσουν την εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Όλες αυτές οι θεωρίες έχουν ορισμένα κοινά χαρακτηριστικά, τα οποία βοηθούν στην κατανόηση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Για παράδειγμα οι θεωρίες των Petter και Rumble συμφωνούν στην ύπαρξη φυσικής απόστασης μεταξύ δασκάλου και μαθητή, καθώς και στην οργάνωση ενός υλικού εκπαίδευσης κατάλληλο για εξ αποστάσεως μάθηση. Στην φυσική απόσταση των δυο μερών έρχεται ο Moore να εισάγει την ανάγκη αλληλεπίδρασης μεταξύ δασκάλου και μαθητή. Ο Holmerg το προχωράει ακόμα ένα βήμα παραπάνω, ενσωματώνοντας στην θεωρία του και τον ψυχοκινητικό και συναισθηματικό κόσμο των μαθητών.

Ο Holmerg συμφωνεί με τον Keegan στην ανάγκη αυτονομίας των μαθητών, όπως επίσης και στην εξατομικευμένη μάθηση. Με τις ανάγκες αυτές συμφωνεί και ο Λιοναράκης αργότερα. Ο τελευταίος επισημαίνει την σημαντικότητα των μέσων μεταφοράς της γνώσης και των αρχών μάθησης, ενώ αυτός και οι συνεργάτες του υποστήριξαν αργότερα ότι ο κατάλληλος

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

σχεδιασμός του μαθήματος είναι το κλειδί για την αποτελεσματική εξ αποστάσεως εκπαίδευση (Λιοναράκης κ.ά., 2020).

Όπως είναι αναμενόμενο η εξ αποστάσεως εκπαίδευση συνδέεται άρρηκτα με τις κοινωνικές συνθήκες που προκάλεσαν και την εμφάνιση της. Η μεγάλη ποικιλία ειδικών και ειδικοτήτων που σχετίζονται με την εξ αποστάσεως εκπαίδευση δημιουργεί ένα μη παραγωγικό κλίμα συζήτησης και σύγκλισης απόψεων. Αυτό είναι απόρροια της συμπερίληψης όλων των ειδικοτήτων, αντικειμένων, τρόπων διδασκαλίας, βαθμίδων, ακόμα και ομάδων της κοινωνίας που κάνουν χρήση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (Apostolidou, 2011).

Τα παραπάνω στοιχεία και οι διάφορες θεωρίες δείχνουν πως η εξ αποστάσεως εκπαίδευση θεωρείται μια ιδιαίτερη κατηγορία εκπαίδευσης. Αυτό αποδεικνύεται και από το ερευνητικό ενδιαφέρον που έχει προκύψει γι' αυτή και την ταχύτητα με την οποία νέες μελέτες προκύπτουν. Επομένως, ο συνδυασμός αποτελεσμάτων παλαιότερων ερευνών και ο συνδυασμός θεωρητικών γνώσεων και πρακτικών εφαρμογών από προηγούμενες μελέτες αποτελεί πρόδρομο της εξέλιξης της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (Γκιάσος κ.ά. 2008) και (Apostolidou,2011).

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

2. Οι μορφές διδασκαλίας της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης

2.1 Σύγχρονη και Ασύγχρονη διδασκαλία

Ο σχεδιασμός της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης είναι σημαντικό να περιλαμβάνει την σύγχρονη και ασύγχρονη διδασκαλία. Ο συνδυασμός αυτός είναι ικανός να δημιουργήσει ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα σπουδών εξ αποστάσεως διδασκαλίας. Τα χαρακτηριστικά της κάθε μίας διαφέρουν και περιλαμβάνουν συγκεκριμένες ενότητες. Η ασύγχρονη σχετίζεται με το εκπαιδευτικό υλικό, ενώ η σύγχρονη είναι αυτή που περιλαμβάνει την επικοινωνία και την αλληλεπίδραση, αλλά κυρίως την συμμετοχή του μαθητή στο πρόγραμμα εκπαίδευσης (Λιοναράκης κ.ά.,2020).

Παρόλο που αυτές οι δύο έννοιες συνήθως αλληλοσυμπληρώνουν η μία την άλλη, υπάρχουν τρόποι διάκρισης τους. Όπως είναι αναμενόμενο η σύγχρονη διδασκαλία αποτελεί το είδος της εκπαίδευσης κατά το οποίο δάσκαλος και μαθητής συμμετέχουν ταυτόχρονα στον ίδιο χρόνο και τόπο. Το πλεονέκτημα αυτού του είδους διδασκαλίας είναι η αλληλεπίδραση μεταξύ των δύο πλευρών και πραγματοποιείται σε ζωντανή στιγμή μέσω πλατφορμών τηλεδιάσκεψης, οι οποίες προσομοιάζουν το περιβάλλον μιας τάξης και στις οποίες μπορεί να υπάρχει η παραδοσιακή αμεσότητα. Στα αρνητικά της σύγχρονης διδασκαλίας περιλαμβάνεται ο προκαθορισμένος και ξεκάθαρα περιορισμένος χρόνος, δηλαδή η διάρκεια του μαθήματος, καθώς επίσης και τα προβλήματα τα οποία μπορεί να προκύψουν κατά την διάρκεια της σύνδεσης εξαιτίας υλικοτεχνικών προβλημάτων (Αναστασιάδης και Μανούσου, 2017).

Η ασύγχρονη διδασκαλία λύνει το πρόβλημα της ταυτόχρονης συμμετοχής σε προκαθορισμένο χρόνο, περιορίζοντας όμως και την αλληλεπίδραση μεταξύ μαθητή και δασκάλου. Αυτό ταυτόχρονα προσφέρει και μεγαλύτερη αυτονομία. Για να μπορέσει να είναι λειτουργικός αυτός ο τρόπος διδασκαλίας οφείλεται και πρέπει να χρησιμοποιούνται όλα τα διαθέσιμα μέσα όπως ηλεκτρονικά αποθετήρια, emails, πίνακες ανακοινώσεων και διαδικτυακές ομάδες συζήτησης. Η αλληλεπίδραση με αυτή την μέθοδο μπορεί να μην είναι άμεση, ωστόσο αυτή πραγματοποιείται μέσω άλλων μεθόδων, όπως η υποβολή των εργασιών τους, η ακολουθία των χρονικών πλαισίων και των προθεσμιών (Αναστασιάδης και

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

Μανούσου,2017). Το μεγαλύτερο πλεονέκτημα, ωστόσο, της ασύγχρονης διδασκαλίας είναι η ευελιξία που παρέχει στον μαθητή να παρακολουθεί στον χρόνο που ορίζει ο ίδιος, με τον ρυθμό του και να διαμορφώνει το πρόγραμμα του όπως ταιριάζει στην ιδιοσυγκρασία του. Αυτό όμως δεν εξαλείφει το μεγαλύτερο αρνητικό της, τον περιορισμό της διαπροσωπικής επικοινωνίας δασκάλου και μαθητή, το οποίο μπορεί να έχει ως συνέπεια τον περιορισμό και την μείωση της ποιότητας της διδασκαλίας (Σοφός, Κώστας, και Παράσχου, 2015).

2.2 Σχολική εκπαίδευση εξ αποστάσεως και τα είδη της

Όπως ήταν αναμενόμενο η εξ αποστάσεως εκπαίδευση διείσδυσε και στις σχολικές μονάδες. Οι μορφές όμως που αυτή πήρε για να μπορέσει να συνυπάρξει και να αφομοιωθεί σωστά στα σχολικά πρότυπα είναι παραπάνω από ένα. Στις επόμενες υπο ενότητες του κεφαλαίου θα γίνει η προσπάθεια για παρουσίαση αυτών των προτύπων και συγκεκριμένα θα αναφερθεί η εξ αποστάσεως σχολική εκπαίδευση, η αυτοδύναμη εξ αποστάσεως σχολική εκπαίδευση, η συμπληρωματική και τέλος η μικτή. Πριν από αυτό όμως θα γίνει προσπάθεια σύνδεσης των μορφών αυτών με το ιστορικό υπόβαθρο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στο σχολικό περιβάλλον.

2.2.1 Η εξ αποστάσεως σχολική εκπαίδευση

Η εξ αποστάσεως σχολική εκπαίδευση φαίνεται πως εμφανίστηκε πρώτη φορά προς το τέλος του 19^{ου} αιώνα και αρχές του 20^{ου}. Στόχος ήταν να καλύψει ανάγκες των μαθητών από απομακρυσμένες περιοχές ή περιοχές από τις οποίες το κοντινότερο σχολείο απείχε αρκετά. Αργότερα και όσο η βιομηχανική επανάσταση λάμβανε χώρα η εξ αποστάσεως εκπαίδευση άρχισε να εξυπηρετεί και άτομα που δεν είχαν πρόσβαση ή δυνατότητα στο παραδοσιακό σχολείο, αλλά είχαν θέληση να μάθουν ανάγνωση και γραφή αλλά και μαθηματικά, ώστε να μπορέσουν να βρουν μια δουλειά (Αθανάτου και Υφαντόπουλος 2021). Το άνοιγμα αυτό επέτρεψε για πρώτη φορά στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση να αρχίσει να απευθύνεται και σε άτομα που δεν παρακολουθούσαν κανονικά το σχολείο για ποικίλους λόγους όπως υγείας, επαγγέλματος ή παραδόσεων. Επίσης προσέφερε την δυνατότητα μάθησης σε άτομα να ολοκληρώσουν τις σπουδές τους ή να τις συνεχίσουν (Μίμινου και Σπανακά, 2016).

Σχετικά με το διδακτικό υλικό της εξ αποστάσεως σχολικής εκπαίδευσης, αυτό στην αρχή περιοριζόταν μόνο σε έντυπο υλικό. Αργότερα εντάχθηκαν ως μέσα εκπαίδευσης το

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

ραδιόφωνο και η τηλεόραση. Σταδιακά, η εξ αποστάσεως σχολική εκπαίδευση άρχισε να συμπεριλαμβάνει όλες τις νέες τεχνολογίες για να καταλήξει σήμερα να χρησιμοποιείται το διαδίκτυο και οι υπολογιστές.

Η μορφή της εξ αποστάσεως σχολικής εκπαίδευσης παρέχει μια σειρά από πλεονεκτήματα. Σε αυτά συγκαταλέγονται οι ίσες ευκαιρίες μόρφωσης για όλους τους ανθρώπους, ανεξαρτήτως κοινωνικοοικονομικών στερεότυπων ή ευκαιριών, οι οποίες τους αναγκάζουν να απέχουν από τις σχολικές αίθουσες. Επίσης, είναι μια μέθοδος που ακολουθεί τις εξελίξεις της εποχής και τις ανάγκες για γνώσεις και επίκαιρα θέματα. Επίσης παρέχει την δυνατότητα ευκαιρίας ένταξης σε σχολικά δίκτυα με στόχο την ανάπτυξη δεξιοτήτων, συνεργασίας και επικοινωνίας (Λιοναράκης κ.ά., 2020).

Η εξ αποστάσεως σχολική εκπαίδευση όπως είναι αναμενόμενο έχει και τα μειονεκτήματα της. Σε αυτά συγκαταλέγονται η έλλειψη διαπροσωπικής επικοινωνίας μεταξύ δασκάλου και μαθητών. Οι τεχνολογικές μέθοδοι και ειδικότερα ο ηλεκτρονικός υπολογιστής δεν μπορεί να αντικαταστήσει την δια ζώσης παρουσία και την διαπροσωπική επικοινωνία. Οι νέες κατευθυντήριες οδηγίες στην παιδαγωγική προϋποθέτουν παρόλα αυτά την αλληλεπίδραση μεταξύ δασκάλου και μαθητών. Η εξ αποστάσεως σχολική εκπαίδευση όμως μειώνει σε μεγάλο βαθμό αυτή την επικοινωνία. Το μειονέκτημα αυτό ενισχύεται κάθε φορά που προκύπτει ένα τεχνικό πρόβλημα στις υποδομές ή το πρόγραμμα. Αυτό με την σειρά του μπορεί να επηρεάσει και να μειώσει τα επιθυμητά ή προσδοκώμενα αποτελέσματα της διδασκαλίας (Μίμινου και Σπανακά, 2016).

2.2.2 Η αυτοδύναμη εξ αποστάσεως σχολική εκπαίδευση

Η μορφή αυτή της σχολικής εκπαίδευσης είναι ανεξάρτητη από τον συμβατικό τρόπο εκπαίδευσης στα σχολικά πλαίσια. Η εκπαίδευση με αυτό τον τρόπο παρέχει ένα εξ ολοκλήρου εξ αποστάσεως πρόγραμμα, το οποίο οδηγεί σε πιστοποίηση ή τίτλο σπουδών αντίστοιχο με αυτό των παραδοσιακών προγραμμάτων σπουδών. Τα προγράμματα αυτά καθορίζονται από συγκεκριμένες ημερομηνίες εγγραφών, με διάρκεια όλο το ακαδημαϊκό έτος. Ορισμένα εξ αυτών βέβαια δεν έχουν ούτε χρονικά πλαίσια εγγραφών, ούτε και διάρκειας (Μίμινου και Σπανακά, 2016).

Σε αυτή την κατηγορία εξ αποστάσεως σχολικής εκπαίδευσης υπάρχουν δύο διαφορετικοί οργανισμοί εκπαίδευσης. Τα κριτήρια διαχωρισμού σχετίζονται με το εκπαιδευτικό υλικό και

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

τον τρόπο επικοινωνίας που επιλέγεται να χρησιμοποιηθεί μεταξύ δασκάλου και μαθητή. Στην πρώτη κατηγορία εντάσσονται οι οργανισμοί που κάνουν χρήση έντυπου υλικού εκπαίδευσης και επιλέγουν παραδοσιακές μεθόδους επικοινωνίας όπως η αλληλογραφία, το ραδιόφωνο και η τηλεόραση. Η δεύτερη κατηγορία είναι γνωστή και ως «εικονικά σχολεία», τα οποία πραγματοποιούν τα προγράμματα τους, κυρίως, μέσω διαδικτύου (Watson κ.ά., 2013).

Σε αυτό το σημείο είναι σημαντικό να αναφερθεί και το γεγονός πως υπάρχουν αρκετοί οργανισμοί οι οποίοι συνδυάζουν τους δύο τρόπους επικοινωνίας μεταξύ δασκάλου και μαθητών αλλά και τον τρόπο παροχής του εκπαιδευτικού υλικού (έντυπο υλικό και πολυμέσα). Δυστυχώς, στην χώρα μας αυτού του είδους ο συνδυασμός δεν είναι πολύ διαδεδομένος και μάλιστα σε σχετική αναζήτηση βρέθηκε πως μόνο ένας οργανισμός συνδυάζει και τους δύο τρόπους της αυτόνομης εξ αποστάσεως σχολικής εκπαίδευσης, αυτός του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου (Μίμινου και Σπανακά, 2016).

2.2.3 Η συμπληρωματική μέθοδος

Η μέθοδος της συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης εφαρμόζεται ταυτόχρονα με το πρόγραμμα σπουδών του σχολείου. Στόχος αυτής της μεθόδου είναι η υποστήριξη του παραδοσιακού έργου του σχολείου και ο παράλληλος εμπλουτισμός των μαθητικών γνώσεων. Με την μέθοδο της συμπληρωματικής εξ αποστάσεως διδασκαλίας ο μαθητής παροτρύνεται να ανακαλύψει μόνος του διάφορες πηγές γνώσης, μέσα από εναλλακτικές προσεγγίσεις διδασκαλίας. Σε αυτές ανήκει η ενισχυτική διδασκαλία μετά τις κανονικές ώρες του σχολικού προγράμματος, η βοήθεια σε παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες, ακόμα και η επιπλέον βοήθεια σε μαθητές που ενδιαφέρονται να εξελιχθούν παραπάνω (Watson κ.ά., 2013). Η μέθοδος αυτή δίνει την δυνατότητα και σε ενδιαφερόμενους μαθητές να ανακαλύψουν γνώσεις και διεξόδους, τα οποία δεν εμπεριέχονται στο παραδοσιακό πρόγραμμα των σχολείων (Moore κ.ά., 2002).

Στο εξωτερικό υπάρχουν τα «εικονικά σχολεία» και ειδικότερα στην Αμερική, τα οποία διαθέτουν μαθήματα εκτός του σχολικού προγράμματος ή που επιθυμούν να συνεχίσουν κάποιο μάθημα από το παλιό τους σχολείο, όταν αλλάζουν σχολείο. Υπάρχει επίσης και η δυνατότητα συμμετοχής σε θεματικά δίκτυα. Φυσικά, οι μαθητές συμμετέχουν σε αυτά τα

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

προγράμματα και τα μαθήματα με την καθοδήγηση των δασκάλων, αλλά η κύρια έμφαση δίνεται στην αλληλεπίδραση μεταξύ των μαθητών που συμμετέχουν σε αυτά. Η συμπληρωματική εξ αποστάσεως εκπαίδευση προσφέρει ένα δίκτυο επικοινωνίας στους μαθητές για αλληλεπίδραση μεταξύ τους, με σκοπό την μάθηση, την ανταλλαγή πληροφοριών, παρουσίαση κοινών στόχων και γνωριμία με άλλους μαθητές από διάφορες περιοχές και με διαφορετικές καταβολές (Γκιόσος κ.ά., 2008).

Συμπληρωματική εξ αποστάσεως σχολική εκπαίδευση χρησιμοποιούν και διάφοροι οργανισμοί και εκπαιδευτικά ιδρύματα κατά την περίοδο των σχολικών διακοπών ή κατά την διάρκεια του καλοκαιριού. Αυτά προσφέρουν διαδικτυακά μαθήματα τόσο σχετικά με την διδακτέα ύλη, όσο και νέα πεδία (Μίμινου και Σπανακά, 2016).

2.2.4 Η μικτή εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Η μικτή εξ αποστάσεως εκπαίδευση έχει χαρακτηριστεί ως πολυμορφική και συνδυαστική (Μίμινου και Σπανακά, 2016). Οι δυο ερευνητές έχουν ορίσει την μικτή εξ αποστάσεως σχολική εκπαίδευση ως τον συνδυασμό των παραδοσιακών μεθόδων μάθησης με τις μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Στόχος αυτού του συνδυασμού είναι η αλληλεπίδραση του δασκάλου με τους μαθητές με ουσιαστικό τρόπο (Μίμινου και Σπανακά, 2016). Το καινοτόμο αυτό μοντέλο συνδυάζει τον παραδοσιακό τρόπο εκμάθησης μιας σχολικής τάξης, χρησιμοποιώντας εργαλεία εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και κάνοντας χρήση νέων μέσων διδασκαλίας.

Η μέθοδος αυτή χρησιμοποιείται όλο και περισσότερο, καθώς όλο και περισσότεροι δάσκαλοι χρησιμοποιούν μέρος των μαθημάτων τους στο διαδίκτυο. Τα μαθήματα μπορεί να είναι συνδυασμός εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και ασκήσεων, να περιλαμβάνει κείμενα και σχέδια, εργασίες με καταλυτικές ημερομηνίες υποβολής αλλά και διδασκαλία δια ζώσης, την οποία συμπληρώνουν οι ομάδες και οι συζητήσεις στο ηλεκτρονικό περιβάλλον επικοινωνίας (Mayer, 2009). Με αυτό τον τρόπο δίνεται η δυνατότητα η τάξη να παρέχει στους μαθητές διάφορες δραστηριότητες και διαδραστικές διαδικασίες που μπορούν να λάβουν χώρα μόνο

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

δια ζώσης, ενώ το διαδίκτυο να δίνει τον επιθυμητό «χώρο» για υλικό, εργασίες και αξιολογήσεις (Clark και Mayer, 2016).

Στα μικτά μοντέλα εξ αποστάσεως σχολικής εκπαίδευσης γίνεται χρήση διαφορετικών πηγών και μέσων ηλεκτρονικής μάθησης όπως βίντεο, email, πλατφόρμες και τηλεδιασκέψεις. Γίνεται επίσης ταυτόχρονη χρήση θεωριών, πρακτικών εφαρμογών και τρόπων διδασκαλίας, με κύριο εννοηστρωτή τον δάσκαλο. Ο τελικός σκοπός της μεθόδου αυτής είναι η εις βάθος αλληλεπίδραση και συνεργασία δασκάλου με τους μαθητές, με όλους τους πιθανούς τρόπους (Σοφός κ.ά., 2015). Σε αυτό το υβριδικό περιβάλλον μάθησης γίνεται προσπάθεια χρήσης όλων των νέων τεχνολογιών που σχετίζονται με την εκπαίδευση, απορρίπτοντας τους περιορισμούς που διακατέχει την παραδοσιακή εκπαίδευση και σχετίζονται με τον συγκεκριμένο χώρο και χρόνο και τις αναφορές (Anastasiades και Retalis, 2001).

Η χρήση των νέων τεχνολογιών στα νέα μοντέλα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης δεν αρκούν από μόνα τους για να ανατρέψουν το παραδοσιακό μοντέλο διδασκαλίας. Σημαντική είναι η προσωπική διάθεση και επιθυμία του διδάσκοντα για ανέλιξη του τρόπου διδασκαλίας του, όπως επίσης και των μαθητών. Σε αυτό δεν θα πρέπει να παραλείπεται η εξοικείωση εκπαιδευτικών και μαθητών με τα νέα εκπαιδευτικά εργαλεία εκπαίδευσης (Anastasiades και Retalis, 2001). Τέλος, η μικτή μέθοδος εξ αποστάσεως διδασκαλίας είναι μια επίσημη διδακτική μέθοδος στην οποία ο μαθητής μαθαίνει μέσα από το διαδίκτυο, αλλά και με την επιτήρηση στον χρόνο και τον τόπο εκμάθησης. Όλες οι μέθοδοι συνδέονται με σκοπό να προσφέρουν στον μαθητή την όσο γίνεται πιο ολοκληρωμένη μαθησιακή εμπειρία (Watson κ.ά., 2013).

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

3. Η διαπολιτισμική εκπαίδευση

3.1 Ορισμοί και στόχοι διαπολιτισμικής εκπαίδευσης

Ως διαπολιτισμική εκπαίδευση ορίζεται η εκπαίδευση που αποτελείται από τα παρακάτω τρία χαρακτηριστικά. Την ιδέα, την μεταρρύθμιση της εκπαίδευσης και την διαδικασία αυτής. Η διαπολιτισμική εκπαίδευση περιλαμβάνει όλους τους μαθητές, χωρίς περιορισμούς φύλου, σεξουαλικού προσανατολισμού, κοινωνικής τάξης ή θρησκείας, εθνικών ή φυλετικών χαρακτηριστικών. Σημαντικό χαρακτηριστικό της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης αποτελεί και η ευκαιρία που δίνεται σε ορισμένους μαθητές να «μαθαίνουν» πιο εύκολα, εξαιτίας του τρόπου εκπαίδευσης (Banks και Banks, 2007). Αρκετοί είναι και οι ερευνητές οι οποίοι αναφέρονται την διαπολιτισμική εκπαίδευση και ως πολυπολιτισμική εκπαίδευση (Hill, 2007). Οι Leeman και Reid στην σχετική τους έρευνα παρατήρησαν πως ο όρος πολυπολιτισμική εκπαίδευση συναντάται περισσότερο στις ΗΠΑ, τον Καναδά, την Αυστραλία και το Ηνωμένο Βασίλειο, ενώ ο όρος διαπολιτισμική στην Ευρώπη, συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας (Leeman και Reid, 2006). Αυτός είναι και ο λόγος που στην παρούσα εργασία προτιμάτε ο όρος διαπολιτισμική εκπαίδευση.

Η διαπολιτισμική εκπαίδευση απασχολεί όπως φαίνεται τον τομέα της εκπαίδευσης από την αρχή και είναι μια αλληλένδετη έννοια με την εκπαίδευση. Η σημαντικότητα της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης όπως ήταν φυσικό προκάλεσε το ενδιαφέρον των εκπαιδευτικών και των μελετητών, δημιουργώντας έναν ολόκληρο νέο τομέα μελέτης και διεθνούς βιβλιογραφίας (Smithers και Eaton, 2021). Κατά την διάρκεια της μελέτης της έννοιας της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης προέκυψε πως αυτή συνδέεται στενά με κάποια συγκεκριμένα επίπεδα πολιτισμικής κατανόησης. Σε αυτά ανήκει η ευαισθητοποίηση, οι γνώσεις και οι δεξιότητες (Yusuf, Marimuthu, και Yusuf, 2018). Σημαντική επισήμανση οφείλεται να γίνει μεταξύ γνωστικής ευαισθητοποίησης και ευαισθητοποίησης των δεξιοτήτων, το οποίο ερμηνεύεται ως και διαχωρισμό μεταξύ υψηλών επιπέδων γνώσης και υψηλών επιπέδων ευαισθητοποίησης. Ταυτόχρονα η ύπαρξη δεξιοτήτων δεν σημαίνει και την ύπαρξη κατάλληλων δεξιοτήτων για διαπολιτισμική εκπαίδευση.

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

3.2 Οι προσεγγίσεις της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης

Η μελέτη της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης δημιούργησε με αυτό τον τρόπο διαφορετικές θεωρητικές οπτικές, κάθε μια από τις οποίες διαθέτει διαφορετικά χαρακτηριστικά και τελικούς στόχους (Ivenicki, 2020). Σ' αυτές συγκαταλέγονται η Συντηρητική οπτική, η Φιλελεύθερη και η Ριζοσπαστική, η οποία είναι γνωστή και ως Κριτική (Tonbuloglu, Aslan, και Aydin, 2016). Και οι τρεις θεωρητικές οπτικές είναι σημαντικές στην μελέτη της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και γι αυτό στις επόμενες ενότητες του κεφαλαίου, θα γίνει προσπάθεια παρουσίασης κάθε μίας ξεχωριστά. Το κεφάλαιο θα κλείσει με την αναφορά των πέντε προσεγγίσεων των Grant & Sleeter, μια διαφορετική οπτική στην διαπολιτισμική εκπαίδευση.

3.2.1 Συντηρητική οπτική (conservative perspective)

Η συντηρητική οπτική αποτελεί μια μορφή διαπολιτισμικής εκπαίδευσης που στοχεύει στην αφομοίωση των πολιτισμικών και ποικιλόμορφων χαρακτηριστικών. Η οπτική αυτή έχει ως βάση τα χαρακτηριστικά της εκάστοτε κουλτούρας που κυριαρχεί στην περιοχή και συνήθως αυτά είναι πολύ συγκεκριμένα. Όταν η οπτική αυτή πρωτοεμφανίστηκε, τα χαρακτηριστικά αυτά προσδιόριζαν έναν λευκό άνδρα με ετεροφυλόφιλες προτιμήσεις, ο οποίος ανήκει σε μεσαία ή ανώτερη κοινωνική τάξη (McLaren, 2002). Αυτά εξάλλου αποτελούν και τα «πρότυπα» της ανώτερης φυλής. Όπως προσδίδει και το όνομα αυτής της οπτικής, προσπαθεί να περιορίσει και να απορρίψει τις διάφορες εμπειρίες και τα βιώματα των νέων μαθητών με το που παρουσιαστούν στην τάξη. Χαρακτηριστικό αποτελεί και η άρνηση ή αποφυγή ανάλυσης μορφών θεσμικού ρατσισμού (Nylund, 2006). Για την συντηρητική οπτική η φυλή και η εθνικότητα ορίζονται καθολικά και δεν υπάρχει κάποια επιπλέον οικονομικό ταξική προσέγγιση (Agirdag, Merry, και Van Houtte, 2016). Η οπτική αυτή έχει συνδεθεί με αποικιοκρατικές, μετα- αποικιοκρατικές και μετα ουσιαστικές αντιλήψεις (Ivenicki, 2020).

Τα παραπάνω χαρακτηριστικά της συντηρητικής προσέγγισης έχουν ως αποτέλεσμα την δημιουργία συντηρητικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων, τα οποία δεν σχετίζουν την εκπαίδευση με τυχόν οικονομικές ανισότητες ή ρατσισμό. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την διαιώνιση της άποψης πως το υπάρχον σύστημα λειτουργίας της κοινωνίας μπορεί να συνεχίσει να υφίσταται με τους ίδιους όρους και πως ο ρατσισμός είναι κάτι τελείως διαφορετικό, το οποίο δεν επηρεάζει και δεν επηρεάζεται από το υπάρχον κοινωνικό σύστημα.

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

Σημαντικό μειονέκτημα αυτής της προσέγγισης αποτελεί το γεγονός πως δεν αξιοποιούνται τα προνόμια που μπορεί να επιφέρει η διαπολιτισμική εκπαίδευση (Nylund, 2006). Το μειονέκτημα αυτό έχει ως αποτέλεσμα να μην συζητούνται και να μην επιλύονται θέματα όπως εθνικότητας, φύλου και φυλής, αλλά και σεξουαλικού προσανατολισμού, ακόμα και κοινωνικής- οικονομικής τάξης, τα οποία μπορούν να εντοπιστούν σε διάφορες σχολικές τάξεις (Agirdag κ.ά., 2016).

3.2.2 Φιλελεύθερη οπτική (Liberal perspective)

Η φιλελεύθερη προσέγγιση σχετίζεται με την ανάγκη επικράτησης της διαφορετικότητας και του πλουραλισμού στο πολιτισμικό κομμάτι (Jenks, Lee, και Kanpol, 2001). Είναι η προσέγγιση που αποδέχεται και την διαφορετικότητα και την ποικιλομορφία, ενώ δίνει σημαντικό βήμα στις πολιτισμικές μειονότητες και την μοναδικότητα τους (Alismail, 2016). Η οπτική αυτή έχει χαρακτηριστεί από τον Nylund ως πολιτισμικός τουρισμός, ενώ μέσω της ανοχής και αποδοχής, της αναγνώρισης και της κατανόησης του διαφορετικού επιτυγχάνεται και η ισότητα και η αριστεία. (Nylund, 2006).

Στα αρνητικά αυτής της οπτικής συγκαταλέγεται η «κάλυψη» που παρέχουν οι συγκρούσεις και οι αντιφάσεις. Επίσης, και αυτή η οπτική φαίνεται πως δεν δίνει ιδιαίτερη σημασία σε ζητήματα διαχωρισμού ταυτότητας, φύλου, φυλής, τάξης, συμπεριλαμβανομένων της εθνικότητας (Nylund, 2006). Στην φιλελεύθερη προσέγγιση η κυρίαρχη και επίσημη θέση της κοινωνίας θεωρείται αλάνθαστη και δεν επιδέχεται καμία κριτική ή διαφοροποίηση. Τέλος, είναι ο μόνος τρόπος που οδηγεί στην αριστεία και την δικαιοσύνη στο σχολικό περιβάλλον (Buma και Du Plessis, 2014).

Παρόλο που το πρόγραμμα σπουδών της φιλελεύθερης προσέγγισης εστιάζει στις ανθρωπιστικές αξίες και τις δημοκρατικές ιδέες, εντούτοις δεν φαίνεται πως έχει την δυνατότητα και την θέληση να αλλάξει τον κοινωνικό τρόπο σκέψης (Agirdag κ.ά., 2016). Η βάση της φιλελεύθερης προσέγγισης είναι η πολιτισμική διαφορά και η μάχη εναντίον των διακρίσεων (Buma και Du Plessis, 2014), ενώ παρουσιάζει και ορισμένες πτυχές με την συντηρητική. Οι νόμοι και οι αποφάσεις πολιτικής στην φιλελεύθερη προσέγγιση έχουν ως στόχο την αναδιαμόρφωση της κουλτούρας και του τρόπου λειτουργίας της οικονομίας και της αγοράς (Nylund, 2006). Ακόμα ένα κοινό χαρακτηριστικό με τη Συντηρητική προσέγγιση,

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

η φιλελεύθερη και μεν στηρίζεται στην υπάρχουσα κατάσταση αλλά συνεχίζει και επιδιώκει παρόλα αυτά την έμμεση αφομοίωση του διαφορετικού. Αυτό μάλιστα βρίσκεται και στον αντίποδα των δηλώσεων της για προώθηση της διαφορετικότητας και των ίσων ευκαιριών (Agirdag κ.ά., 2016).

3.2.3 Ριζοσπαστική- Κριτική οπτική (Radical or Critical perspective)

Η ριζοσπαστική οπτική βασίζεται στην αντιρατσιστική πρακτική και την πολιτισμική ανάδειξη (Durand και Tavaras, 2021). Στα χαρακτηριστικά της ριζοσπαστικής οπτικής ανήκουν η κοινωνικο-ιστορική δομή της εκάστοτε φυλής και την αλληλεπίδραση με τις υπόλοιπες φυλές αλλά και χαρακτηριστικά όπως φύλο, τάξη, εθνικότητα και σεξουαλικό προσανατολισμό. Παρέχει παιδαγωγικές συνθήκες κατάλληλες για την δημιουργία της ετερότητας. Τέλος, έρχεται σε αντίθεση με την κοινωνική κατασκευή του «λευκού προτύπου» (Nylund, 2006).

Σύμφωνα με αυτή την οπτική οι μαθητές που ανήκουν στην κυρίαρχη κοινωνική κουλτούρα ενθαρρύνονται να σκέφτονται και να λειτουργούν με κριτική σκέψη και να αντιλαμβάνονται τον τρόπο λειτουργίας της κουλτούρας τους. Όλοι οι μαθητές, είτε ανήκουν είτε όχι σε μειονοτικές ομάδες ενθαρρύνονται να ενεργούν παραγωγικά και να ανταποκρίνονται σε καταστάσεις που εμποδίζουν την αλληλεπίδραση μεταξύ τους. Από τους κύριους στόχους της είναι η ανάπτυξη πρακτικών και αλληλεπιδράσεων με στόχο την σύνδεση μεταξύ των μαθητών από διαφορετικά υπόβαθρα (Nylund, 2006).

Η ριζοσπαστική οπτική στηρίζεται σθεναρά στα σχολεία, τα οποία θεωρεί ως πρότυπα ενίσχυσης των σχέσεων εξουσίας (Ohito, 2016). Η οπτική αυτή έχει ως στόχο την δικαιοσύνη για όλα τα μέλη της κοινωνίας και εστιάζει και στο δίπολο δικαιοσύνης και αριστείας μέσα από τις σχέσεις δικαιοσύνης μεταξύ φύλου, τάξης, φυλής αλλά και εθνικότητας (Smithers και Eaton, 2021). Σε σχέση με την έννοια της δικαιοσύνης, η ριζοσπαστική οπτική θεωρεί πως αυτή δεν μπορεί να αλλάξει με βάση την κοινωνία και την ελεύθερη αγορά (Durand και Tavaras, 2021).

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

3.2.4 Οι πέντε προσεγγίσεις για την διαπολιτισμική εκπαίδευση

Η θεωρία των Grant και Sleeter σχετικά με την διαπολιτισμική εκπαίδευση βασίζεται σε αντίθεση με τις προηγούμενες σε τρεις πτυχές: στις φυλές, το φύλο και την κοινωνική τάξη, έναντι των απλών κοινωνικών προτύπων που ισχύουν σε άλλες θεωρίες.

Η πρώτη προσέγγιση ονομάζεται «Διδασκαλία για το ιδιαίτερο και το διαφορετικά αποτελεσματικό». Στόχος αυτής της προσέγγισης αποτελεί η βοήθεια προς μαθητές με στόχο την αφομοίωση τους στην εκάστοτε σχολική δομή (Acar-Ciftci, 2019). Οι συγκεκριμένες ομάδες μαθητών περιλαμβάνουν μαθητές με ιδιαίτερες ανάγκες σε μαθησιακό αλλά και λειτουργικό επίπεδο, σε μαθητές με χαμηλή κατανόηση της κυριαρχούσα γλώσσας αλλά και μαθητές με χαμηλό κοινωνικοοικονομικό επίπεδο και χαμηλού υποβάθρου γειτονίες (Sleeter και Grant, 2009). Οι πρακτικές αυτής της προσέγγισης είναι σχεδιασμένες κυρίως για τμήματα ένταξης ή τάξεις με ειδικό εκπαιδευτικό εντός της αίθουσας (Acar-Ciftci, 2019). Η μεθοδολογία της πρώτης προσέγγισης είναι να λαμβάνονται υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά αυτών των μαθητών αλλά να γίνεται ταυτόχρονα προσπάθεια οι μαθητές αυτές να «καλύψουν» το κενό και να «φτάσουν» στο επίπεδο των υπολοίπων (Sleeter και Grant, 2009).

Η δεύτερη προσέγγιση έχει ως στόχο την αποδοχή και την ενότητα εντός της κοινωνικής δομής που ήδη υπάρχει (Alismail,2016). Η διδασκαλία σε αυτή την μέθοδο περιλαμβάνει την διαφορετικότητα και τον τρόπο αντιμετώπισης του εκφοβισμού, ενώ αναφέρεται και στις διάφορες πολιτισμικές ομάδες μέσω παραδειγμάτων ομοιοτήτων και διαφορών με στόχο την δημιουργία αλληλοεκτίμησης μεταξύ των μαθητών. Οι όροι κλειδιά αυτής της προσέγγισης είναι η συνεργατική μάθηση και η προώθηση της ειρήνης και της αρμονίας εντός της τάξης (Sleeter και Grant, 2009). Γι αυτό τον λόγο η προσέγγιση αυτή ονομάζεται «Ανθρώπινες Σχέσεις».

Η τρίτη προσέγγιση έχει λάβει την ονομασία «Ενιαία Ομάδα Σπουδών» και τελικό σκοπό έχει την ισότητα σε όλο το φάσμα της κοινωνικής δομής (Acar-Ciftci, 2019). Επίκεντρο της προσέγγισης αυτής είναι η ιστορία, η κουλτούρα και τα κοινωνικά ζητήματα του σήμερα (Sleeter και Grant, 2009). Περιλαμβάνει όλους τους μαθητές και διδάσκει μαθήματα

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

πολιτισμού, ιστορίας αλλά και πρακτικής τους στα τρέχοντα ζητήματα της κοινωνίας. Μέσω των μαθημάτων γίνεται αναφορά στις κοινωνικές ανισότητες, ενώ γίνεται αναφορά σε νομικά αλλά και πολιτικά ή/και κοινωνικά κινήματα (Sleeter και Grant, 2009).

Η προσέγγιση νούμερο τέσσερα γνωστή και ως «Πολιτισμικός Πλουραλισμός» όπως αναφέρεται και στο όνομα της, προωθεί τον πολιτισμικό πλουραλισμό και την ισότητα (Jenks κ.ά. 2001). Το πρόγραμμα μάθησης θεωρείται διεπιστημονικό πρόγραμμα σπουδών, ενώ η επιτυχία στα μαθησιακά αποτελέσματα δεν μετριέται μόνο με βαθμολογική κλίμακα. Η μάθηση στοχεύει σε πρακτικές ενάντια των προκαταλήψεων (ρατσιστικές, σεξιστικές, ομοφοβικές) (Sleeter και Grant, 2009).

Τέλος, η πέμπτη και τελευταία προσέγγιση έχει πάρει την ονομασία «Πολυπολιτισμική Εκπαίδευση Κοινωνικής Ανακατασκευής». Και σε αυτή την προσέγγιση στόχος είναι ο πλουραλισμός, αλλά και η ισότητα. Το μάθημα οργανώνεται με βάση τα σημερινά κοινωνικά ζητήματα και οι μαθητές καλούνται να επιλύσουν πραγματικά προβλήματα, αναπτύσσοντας ταυτόχρονα διάφορες δεξιότητες τους. Σε αυτές συγκαταλέγονται η κριτική σκέψη, τα κοινωνικά διλήμματα και η επίλυση προβλημάτων της κοινότητας (Jenks κ.ά., 2001). Η προσέγγιση αυτή θεωρείται η πιο ολοκληρωμένη, καθώς περιλαμβάνει πτυχές από όλες τις προηγούμενες (Sleeter και Grant, 2009).

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

4. Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση εκπαιδευτικού υλικού με την μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης

Η αποτελεσματικότητα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και η ποιότητα που τελικά προσφέρει αυτού του είδους η μέθοδος εκπαίδευσης είναι αποτέλεσμα σωστού εκπαιδευτικού σχεδιασμού και υλικού. Το εκπαιδευτικό υλικό αποτελεί σημαντικό ρόλο στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση, καθώς σχετίζεται με την δια ζώσης απουσία του δασκάλου. Έτσι το εκπαιδευτικό υλικό στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση διαδραματίζει σημαντικότερο ρόλο, αφού αυξάνεται ο ρόλος του για την σωστή εκμάθηση των μαθητών. Ο λόγος έγκειται στο γεγονός πως στην δια ζώσης εκπαίδευση ο δάσκαλος μπορεί να παρέμβει και να παρακολουθήσει την πρόοδο των εργασιών, να βοηθήσει και να καθοδηγήσει τους μαθητές άμεσα (Σοφός κ.ά., 2015).

Κρίσιμη επιλογή στην αποτελεσματικότητα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης είναι και η μέθοδος διδασκαλίας. Όσο καλά δομημένο και πλήρες να είναι το εκπαιδευτικό υλικό, από μόνο του δεν αρκεί για την αποτελεσματικότητα της εξ αποστάσεως διδασκαλίας. Αν η μέθοδος διδασκαλίας που ακολουθείται είναι συμβατική, το ίδιο συμβατική θα είναι και η μάθηση των μαθητών. Σε αυτή την επιλογή διδασκαλίας μάλιστα το μέσο παράδοσης του μαθήματος δεν μπορεί να επηρεάσει το τελικό αποτέλεσμα. Επομένως, είναι σημαντικό το εκπαιδευτικό υλικό να είναι προσεκτικά σχεδιασμένο και να ανταποκρίνεται στη μέθοδο της εξ αποστάσεως διδασκαλίας. Εξάλλου, ούτε τα εκπαιδευτικά υλικά είναι όλα αξιόλογα (Clark και Mayer, 2016), κάτι που καθιστά ακόμα πιο σημαντικό την δημιουργία αξιόλογων.

Σχετικά με το εκπαιδευτικό υλικό, οποιαδήποτε μορφή και να έχει αυτό και να είναι είτε έντυπο είτε ψηφιακό, πρώτα από όλα πρέπει να σχεδιάζεται με στόχο να είναι όσο πιο σαφές και επεξηγηματικό γίνεται. Το εκπαιδευτικό υλικό παράλληλα οφείλει να είναι ενδιαφέρον για τους μαθητές, να ενισχύει την αλληλεπίδραση μεταξύ μαθητών, να βοηθάει στην καθοδήγηση και στην πορεία της εκμάθησης. Τέλος, το εκπαιδευτικό υλικό είναι απαραίτητο να προωθεί την αυτονομία των μαθητών στη μελέτη και την ανεξαρτησία τους κατά την διάρκεια των μαθημάτων (Λιοναράκης κ.ά., 2020).

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

Στόχο αποτελεί επομένως η δημιουργία ενός αξιόλογου και πρωτότυπου εκπαιδευτικού υλικού, κατάλληλο για χρήση σε ψηφιακό περιβάλλον. Η δημιουργία ενός τέτοιου υλικού απαιτεί μια σειρά από προπαρασκευαστικές εργασίες, όπως ενημέρωση και απόκτηση εμπειρίας από την πλευρά του δασκάλου με στόχο οι προδιαγραφές του εκπαιδευτικού υλικού να συμφωνούν με τις τελευταίες παιδαγωγικές μεθόδους και προδιαγραφές. Το εκπαιδευτικό υλικό οφείλει να πραγματοποιεί όλους τους στόχους της εκπαιδευτικής διαδικασίας και παρέμβασης που έχουν συσχέτιση με την εξ αποστάσεως εκπαίδευση (Σοφός κ.ά., 2015).

Ο Holmerg έχει αναπτύξει και παρουσιάσει μια σειρά από απαραίτητα χαρακτηριστικά τα οποία συνδυάζουν στην θεωρία αλλά και στην πράξη την ανάπτυξη και τον σχεδιασμό του κατάλληλου και ποιοτικού εκπαιδευτικού υλικού. Τα χαρακτηριστικά αυτά χωρίζονται σε έξι διαφορετικές κατηγορίες και κάθε ένα από αυτά διασφαλίζει διαφορετικά πλεονεκτήματα και ποιοτικά χαρακτηριστικά. Το πρώτο αφορά την ευκολία και την απλότητα του εκπαιδευτικού υλικού, το οποίο έχει γραφτεί σε καθημερινή και απλή γλώσσα και περιέχει αναλυτικά όλες τις απαραίτητες πληροφορίες. Το δεύτερο επεξηγεί ακόμα περισσότερο τον τρόπο, τις συμβουλές και τις συστάσεις προς τον μαθητή, ώστε να μπορεί να κατανοήσει άμεσα και γρήγορα τον τρόπο διδασκαλίας και τον λόγο συμμετοχής του στις δραστηριότητες/εργασίες (Holmerg, 2002).

Σε συνέχεια των χαρακτηριστικών του εκπαιδευτικού υλικού, αυτό θα πρέπει να προσκαλεί τους μαθητές να αλληλεπιδρούν και να ανταλλάσσουν απόψεις, ερωτήσεις, σχόλια και ιδέες. Ωστόσο, για την υλοποίηση του τρίτου χαρακτηριστικού, σημαντικό είναι και το τέταρτο, το οποίο σχετίζεται με την δημιουργία και τον σχεδιασμό του υλικού. Το υλικό, επομένως, οφείλει να «προκαλεί» την προσοχή του μαθητή και να υπάρχει συναισθηματική σύνδεση με το θέμα ανάλυσης. Αυτό ολοκληρώνεται από το πέμπτο χαρακτηριστικό. Το υλικό οφείλει να είναι προσωποποιημένο κάνοντας χρήση προσωπικών αλλά και κτητικών αντωνυμιών, ενώ παράλληλα να έχει και φιλικό στυλ. Το τελευταίο χαρακτηριστικό είναι το στοιχείο της καθοδήγησης σχετικά με την αλλαγή θεμάτων, την άμεση και έμμεση επικοινωνία, τις απαραίτητες επεξηγήσεις αλλά και τον τρόπο διδασκαλίας με τις απαραίτητες παύσεις και εναλλαγή προτάσεων και ομιλιών (Holmerg, 2002).

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

Άλλοι μελετητές εισήγαγαν την πολυμορφικότητα στο υλικό και υποστηρίζουν πως η εξ αποστάσεως εκπαίδευση οφείλει να περιέχει όλες τις μορφές εκπαιδευτικού υλικού (Λιοναράκης κ.ά. 2006). Ο West και ο Λιοναράκης (2001) μάλιστα προέβησαν στην κατηγοριοποίηση του εκπαιδευτικού υλικού σε τρεις κατηγορίες. Ενδιαφέρον παρουσιάζει πως η ταξινόμηση αυτή συνδυάζεται με τους διδακτικούς στόχους και την ταξινόμηση των Bloom και Krathwohl. Οι δυο αυτές κατηγοριοποιήσεις φαίνεται πως δημιουργούν ένα ολοκληρωμένο σύστημα θεωρητικής και παιδαγωγικής πράξης (Γκιόσος κ.ά., 2008).

Επομένως, ο σχεδιασμός του εκπαιδευτικού υλικού για εξ αποστάσεως διδασκαλία είναι μια διαδικασία η οποία οφείλει να έχει σωστές κατευθυντήριες και χρειάζεται λεπτούς χειρισμούς, με στόχο την αποτελεσματική μαθησιακή διαδικασία. Σημαντικό παράγοντα φυσικά διαδραματίζει και η ύπαρξη ή μη του διδάσκοντα αλλά και το πρότυπο στο οποίο κάθε ερευνητής θα βασιστεί, ώστε να δημιουργήσει το υλικό του. Οι βάσεις που παρουσιάστηκαν σε αυτό το κεφάλαιο θα αποτελέσουν και την βάση για την δημιουργία του εκπαιδευτικού υλικού και του τρόπου διδασκαλίας στο δεύτερο μέρος της εργασίας.

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

5. Περιγραφή εκπαιδευτικού υλικού

5.1 Τεχνολογικά μέσα ανάπτυξης του Ε.Υ

Σε αυτή την παράγραφο θα παρουσιαστούν λεπτομερώς όλα τα τεχνολογικά εργαλεία και οι εφαρμογές που αξιοποιήθηκαν για τη δημιουργία του εκπαιδευτικού υλικού. Η χρήση αυτών των τεχνολογικών μέσων αυξάνει την πολυμεσική διάσταση και καθιστά τη μαθησιακή διαδικασία πιο ευχάριστη και διαδραστική. Τα εργαλεία που αξιοποιήθηκαν είναι τα εξής:

Εικόνα 1 Πλατφόρμα Chamilo

1. Chamilo-περιβάλλον μάθησης

Το Chamilo είναι μια πλατφόρμα ανοικτού κώδικα που χρησιμοποιείται για τη διαχείριση της μάθησης (LMS) και την ανάπτυξη και παροχή διαδικτυακών μαθημάτων. Τα Συστήματα Διαχείρισης Μάθησης ανοικτού κώδικα δίνουν έμφαση στον μαθητοκεντρικό χαρακτήρα, προσφέροντας πληθώρα δυνατοτήτων για επικοινωνία και διαχείριση, προωθώντας την αυτορρύθμιση και την αυτονομία του εκπαιδευόμενου (Kehrwald & Parker, 2019). Το Chamilo, συγκεκριμένα, λειτουργεί ως ένα LMS, δηλαδή ένα λογισμικό που βασίζεται στον ιστό και προσφέρει πρόσβαση σε πληροφορίες, μαθήματα και εκπαιδευτικό περιεχόμενο (Σοφός, Κώστας κ.ά., 2015, Kasim & Khalid, 2016). Ο χρήστης μπορεί να συνδεθεί οποιαδήποτε στιγμή από οποιονδήποτε φυλλομετρητή. Χάρη στον σχεδιασμό τους, τα Συστήματα Διαχείρισης Μάθησης παρέχουν εύκολη πρόσβαση και ευελιξία ως προς τον χρόνο, τον τόπο και τον ρυθμό της μάθησης (Adzharuddin, 2013, Μαυροειδής, 2014).

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

Εικόνα 2 Εργαλείο H5P

2.H5P- εργαλείο δημιουργίας ψηφιακού Ε.Υ

Το H5P είναι μια πλατφόρμα ανοιχτού κώδικα που επιτρέπει τη δημιουργία, την κοινή χρήση και την επεξεργασία διαδραστικού περιεχομένου. Χρησιμοποιείται ευρέως στην εκπαίδευση για την ανάπτυξη διαδραστικών μαθημάτων, παιχνιδιών και άλλων διαδραστικών εργαλείων. Πρόκειται για ένα εργαλείο με πολλές δυνατότητες. Για τις ανάγκες αυτής της διπλωματικής εργασίας, χρησιμοποιήθηκαν δύο συγκεκριμένες υποκατηγορίες του: η διαδραστική παρουσίαση (Course Presentation) και το αναδιπλούμενο μενού (Accordion). Κάθε ένα από αυτά τα εργαλεία επιτελεί διαφορετικές λειτουργίες. Η διαδραστική παρουσίαση αξιοποιήθηκε για τη δημιουργία παρουσιάσεων που συνδυάζουν κείμενα, εικόνες, βίντεο, υπερσυνδέσμους και δραστηριότητες, προσφέροντας ένα πλούσιο και ελκυστικό μαθησιακό περιβάλλον. Από την άλλη, το Accordion είναι ένα εργαλείο που δημιουργεί συμπυκνμένες καρτέλες, επιτρέποντας στον χρήστη να ανοίγει ή να κλείνει τμήματα για να δει πληροφορίες όπως εισαγωγικά στοιχεία, σκοπό, προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα, λέξεις-κλειδιά και χρόνο μελέτης κάθε διδακτικής ενότητας.

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

Εικόνα 3 Εφαρμογή Plotagon

3. Plotagon

Το Plotagon Studio είναι μια εφαρμογή που διευκολύνει τη δημιουργία κινούμενων σχεδίων και animations. Είναι ιδανική για την παραγωγή εκπαιδευτικών βίντεο, αφηγήσεων και παρουσιάσεων. Στην παρούσα διπλωματική εργασία, χρησιμοποιήθηκε για τη δημιουργία βίντεο εισαγωγής, και ανακεφαλαίωσης σε όλες τις διδακτικές ενότητες. Επίσης, μέσω του Plotagon δημιουργήθηκε ο avatar χαρακτήρας που εμφανίζεται σε όλες τις διδακτικές ενότητες.

4. Άλλες διαδικτυακές εφαρμογές

Για να ολοκληρωθεί το Ε.Υ και να βασίζεται στις αρχές της πολυμεσικής μάθησης χρησιμοποιήθηκαν και τα παρακάτω:

- Canvas
- Ηχογράφηση από smartphone

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

5.2 Η δομή και η μορφή του Ε.Υ

Για τους σκοπούς της παρούσας Διπλωματικής εργασίας δημιουργήθηκε υλικό, για την Εξ αποστάσεως διδασκαλία επιλεγμένων μνημείων της Θεσσαλονίκης για τους αλλοδαπούς μαθητές αλλά και για μαθητές οι οποίοι έρχονται πρώτη σε επαφή με την Θεσσαλονίκη και τα μνημεία της.

5.2.1 Είσοδος στο Chamilo - Περιγραφή του μαθήματος

Για να παρακολουθήσει ο μαθητής το μάθημα «Διδασκαλία επιλεγμένων μνημείων της Θεσσαλονίκης σε μαθητές Δημοτικού», θα πρέπει να συνδεθεί στην πλατφόρμα του Chamilo χρησιμοποιώντας τον εξής σύνδεσμο:

http://chamilo.datacenter.uoc.gr/metchamilo/main/course_home/course_home.php?cidReq=KALWSORISATESTOMA8HMAMETITLO&id_session=0&gidReq=0&gradebook=0&origi_n

Το εκπαιδευτικό υλικό που υπάρχει στο Chamilo δημιουργήθηκε με τη χρήση του εργαλείου H5P. Η αρχική σελίδα υποδέχεται τους μαθητές και τους καθοδηγεί να εξερευνήσουν την περιγραφή του μαθήματος, το μονοπάτι γνώσης και το forum όπου μπορούν να επικοινωνούν είτε με τον καθηγητή, είτε μεταξύ τους οι μαθητές.

Καλωσορίσατε στο μάθημα με τίτλο:

Διδασκαλία επιλεγμένων μνημείων της Θεσσαλονίκης σε μαθητές Δημοτικού

Για να μάθετε περισσότερα ακολουθήστε το μονοπάτι της γνώσης

Email επικοινωνίας: marisami85@gmail.com

Περιγραφή μαθήματος

Μονοπάτι γνώσης

Forums

Εικόνα 4 Αρχική Σελίδα

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

Το εικονίδιο της περιγραφής του μαθήματος οδηγεί τον χρήστη σε μια νέα σελίδα που περιέχει τον σκοπό, τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα σε επίπεδο γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων, καθώς και τα περιεχόμενα του Ε.Υ. (διδασκτικές ενότητες) και τέλος τη βιβλιογραφία.

<p>Διασκαλία των μνημείων της Θεσσαλονίκης σε μαθητές Δημοτικού</p> <p>Το εκπαιδευτικό υλικό που θα ακολουθήσετε δημιουργήθηκε για να σας βοηθήσει να μάθετε παραπάνω πληροφορίες για την Θεσσαλονίκη και ιδιαίτερα για τα μνημεία της.</p>
<p>Στόχοι μαθήματος / Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα</p> <p>Μετά το τέλος της ενότητας αυτής θα είσαι σε θέση:</p> <p>Σε επίπεδο γνώσεων:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να μάθεις γενικές πληροφορίες για την πόλη της Θεσσαλονίκης • Να μάθεις για την ιστορία της πόλης • Να μάθεις για τον πολιτισμό της Θεσσαλονίκης • Να μάθεις αναλυτικές πληροφορίες τα μνημεία της Θεσσαλονίκης • Να μάθεις αναλυτικές πληροφορίες για τον Λευκό Πύργο • Να μάθεις αναλυτικές πληροφορίες για την Πλατεία Αριστοτέλους • Να μάθεις αναλυτικές πληροφορίες για τον Πύργο του Τριγώνου • Να μάθεις αναλυτικές πληροφορίες για την Αψίδα του Γαλιέριου • Να μάθεις αναλυτικές πληροφορίες για την Ροτόνα • Να μάθεις αναλυτικές πληροφορίες για την Ρωμαϊκή Αγορά • Να μάθεις αναλυτικές πληροφορίες για το Επταπύργιο <p>Σε επίπεδο δεξιοτήτων:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να εκτιμήσεις την χρήση τεχνολογικών εφαρμογών <p>Σε επίπεδο στάσεων:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να ελέγχεις αν κατανοείς τις πληροφορίες του εκπαιδευτικού υλικού • Να χρησιμοποιείς την τελεφερόμα ChatGPT • Να οργανώνεις τον χρόνο και τον τρόπο που θα ολοκληρώσεις την ενότητα σύμφωνα με τις ανάγκες σου
<p>Περιεχόμενα</p> <p>1η Διδασκτική Ενότητα: Θεσσαλονίκη 2η Διδασκτική Ενότητα: Μνημεία Θεσσαλονίκης 3η Διδασκτική Ενότητα: Κλείσιμο Κεφαλαίου</p>
<p>Βιβλιογραφία</p> <ul style="list-style-type: none"> • "Θεσσαλονίκη: Πόλη των Φαντασμάτων - Χριστιανοί, Μουσουλμάνοι και Εβραίοι 1430-1950" από τον Mark Mazower ISBN: 978-0007120222. Αυτό το βιβλίο προσφέρει μια ολοκληρωμένη ιστορία της Θεσσαλονίκης, επικεντρωμένη στις διάφορες πολιτιστικές και θρησκευτικές κοινότητες της. • "Οι Εβραίοι της Θεσσαλονίκης, 1856-1919: Μια Μοναδική Κοινότητα" από την Rena Molho ISBN: 978-9607387037. Το έργο της Molho παρέχει μια εμβάθυνση στην εβραϊκή κοινότητα της Θεσσαλονίκης, τις συνεισφορές τους και τις προκλήσεις που αντιμετώπισαν. • "Θεσσαλονίκη: Μια Πολιτιστική Ιστορία" από τον David Mason ISBN: 978-1937385964. Ο Mason εξερευνά την πλούσια πολιτιστική κληρονομιά της πόλης και την επίδραση της στις τέχνες και τη λογοτεχνία. • "The Aristotle University of Thessaloniki: Its contribution to the education and culture of Greece" (Journal of the Hellenic Diaspora) Επικεντρώνεται στον ρόλο του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης στην εκπαίδευση και πολιτισμό της Ελλάδας. Διατίθεται σε πανεπιστημιακές βιβλιοθήκες ή διαδικτυακές ακαδημαϊκές βάσεις δεδομένων. • "Urban Transformation and Public Health in the Balkan City: Thessaloniki in the 19th Century" (Journal of Urban History) Εξετάζει την αστική ανάπτυξη της Θεσσαλονίκης και την επίδραση της στη δημόσια υγεία. Προσβάσιμο μέσω ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών ή επιστημονικών βάσεων δεδομένων. <ul style="list-style-type: none"> • Thessaloniki Tourism Official Website Παρέχει τρέχουσες πληροφορίες για τα αξιοθέατα, τον πολιτισμό και τις εκδηλώσεις της Θεσσαλονίκης. • Thessaloniki's Byzantine Monuments (UNESCO World Heritage Centre). Λεπτομερείς πληροφορίες για τα Βυζαντινά μνημεία της Θεσσαλονίκης που ανήκουν στη λίστα της UNESCO. • "Cultural Policy and Urban Regeneration in the Historic Centre of Thessaloniki" (International Journal of Cultural Policy). Συζητά τον ρόλο της πολιτιστικής πολιτικής στην αναγέννηση του ιστορικού κέντρου της Θεσσαλονίκης. • Αρχαιολογικό κτηματολόγιο - Ροτόνα • Περιοδικό LIFO - Ροτόνα • Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού - Ροτόνα • Οδός Θεσσαλονίκης - Ρωμαϊκή Αγορά • Πολιτιστικές βιομηχανίες και διαχείριση πολιτιστικής κληρονομιάς: Site specific performance. Μελέτη περίπτωσης : Το Φεστιβάλ Επταπύργιο • Αρχιτεκτονική Θεσσαλονίκης - Επταπύργιο

Εικόνα 5 Περιγραφή Μαθήματος

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

Έπειτα, ο χρήστης ακολουθεί το «μονοπάτι γνώσης» για την είσοδο του στο κυρίως μέρος του μαθήματος και μπορεί να παρακολουθήσει τις διδακτικές ενότητες.

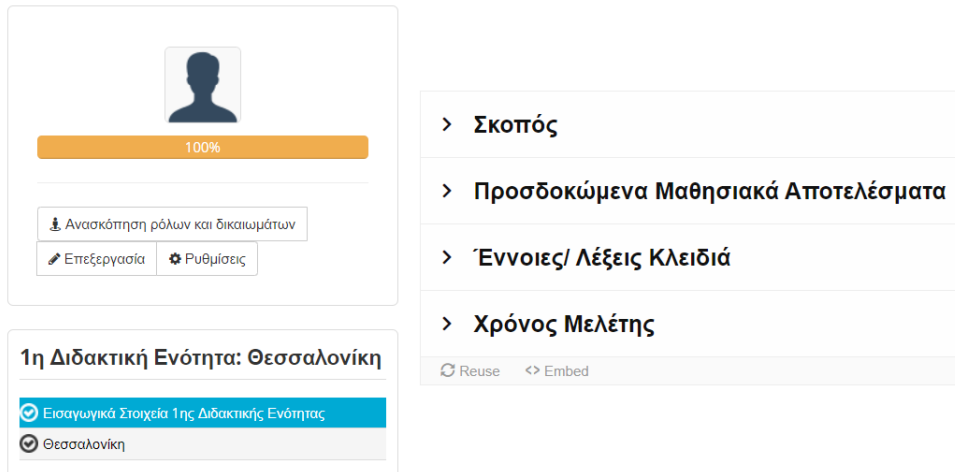
Τίτλος

- 1η Διδακτική Ενότητα: Θεσσαλονίκη
- 2η Διδακτική Ενότητα: Μνημεία Θεσσαλονίκης
- 3η Διδακτική Ενότητα: Κλείσιμο Κεφαλαίου

Εικόνα 6 Διδακτικές Ενότητες

5.2.2 Δομή κάθε διδακτικής ενότητας

Α. Όλες οι διδακτικές ενότητες που δημιουργήθηκαν για τις ανάγκες της παρούσας εργασίας, έχουν την ίδια δομή. Συγκεκριμένα, πρώτα υπάρχουν τα εισαγωγικά στοιχεία, τα οποία περιλαμβάνουν τον σκοπό, τα προσδοκώμενα μαθησιακά αλλά και τα αποτελέσματα. Επίσης, περιλαμβάνουν τις πιο σημαντικές λέξεις-κλειδιά και τέλος, τον χρόνο για την μελέτη κάθε διδακτικής ενότητας.

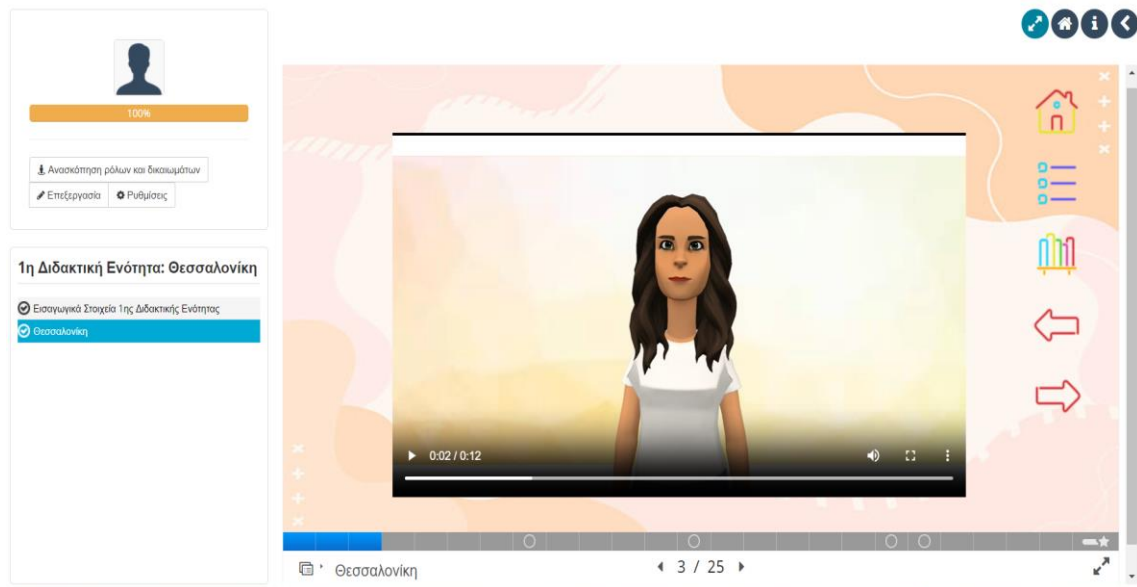

The screenshot displays a user profile at the top left with a 100% completion bar and options for 'Ανασκόπηση ρόλων και δικαιωμάτων', 'Επεξεργασία', and 'Ρυθμίσεις'. Below this is the title '1η Διδακτική Ενότητα: Θεσσαλονίκη' and a list of items: 'Εισαγωγικά Στοιχεία 1ης Διδακτικής Ενότητας' (highlighted) and 'Θεσσαλονίκη'. To the right, a sidebar lists expandable sections: '> Σκοπός', '> Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα', '> Έννοιες/ Λέξεις Κλειδιά', and '> Χρόνος Μελέτης', along with 'Reuse' and 'Embed' icons.

Εικόνα 7 Εισαγωγικά Στοιχεία

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

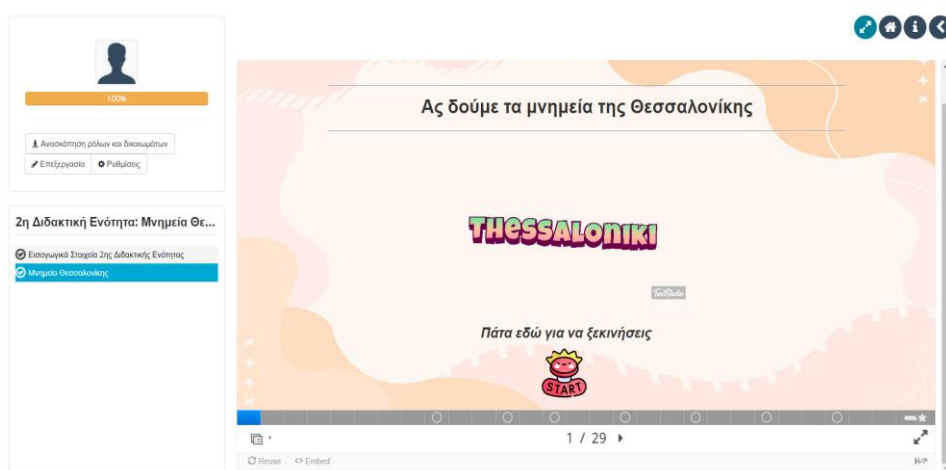
Β. Στο κύριο μέρος ο μαθητής μπορεί να παρακολουθήσει το εκπαιδευτικό υλικό που έχει δημιουργηθεί.

Εικόνα 8 Εκπαιδευτικό Υλικό

5.2.3 Μορφή παρουσίασης των διδακτικών ενοτήτων

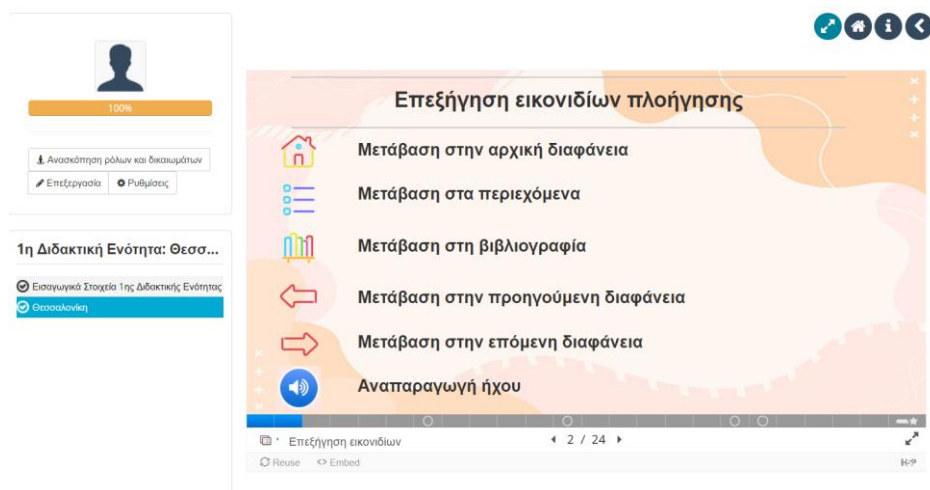
Σε όλες τις διαφάνειες των διδακτικών ενοτήτων οι πρώτες διαφάνειες έχουν την ίδια μορφή παρουσίασης. Η πρώτη διαφάνεια αποτελείται από το Εξώφυλλο, δηλαδή τι πρόκειται να δει ο μαθητής στην ενότητα που βρίσκεται.

Εικόνα 9 Εκπαιδευτικό Υλικό 2ης Διδακτικής Ενότητας

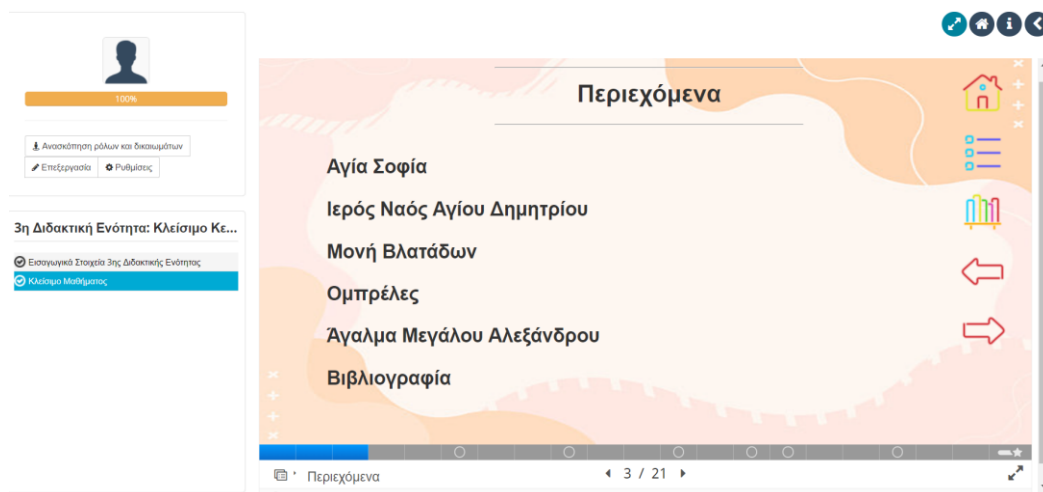
Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

Στη συνέχεια ακολουθεί η επεξήγηση των κουμπιών που θα συναντά ο χρήστης κατά τη διάρκεια της μελέτης του εκπαιδευτικού υλικού.

Εικόνα 10 Επεξήγηση εικονιδίων πλοήγησης

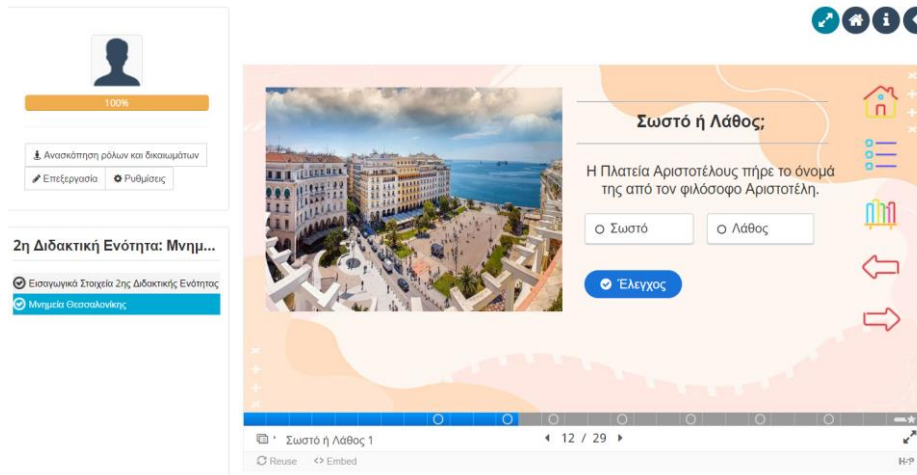
Η επόμενη διαφάνεια περιλαμβάνει τα περιεχόμενα της εκάστοτε διδακτικής ενότητας.

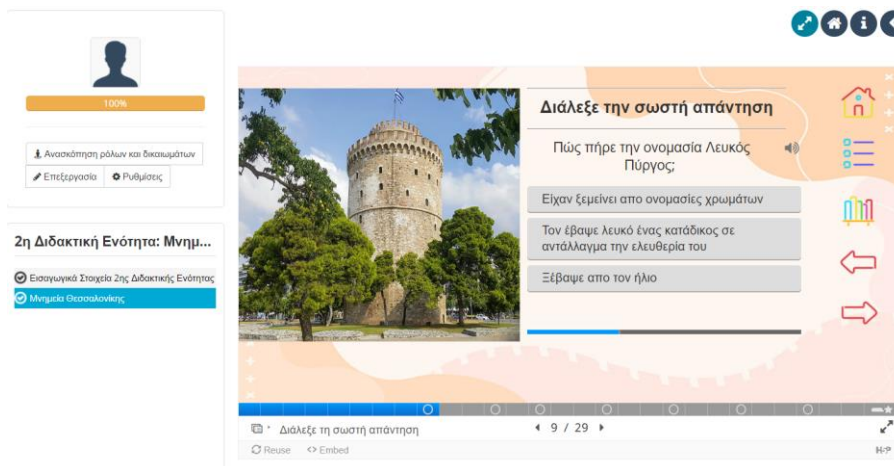
Εικόνα 11 Περιεχόμενα

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

Οι παραπάνω διαφάνειες θεωρούνται τυπικές σε όλες τις διδακτικές ενότητες. Ωστόσο οι άλλες διαφάνειες παρουσιάζουν διαφορές, αφού η εκμάθηση γίνεται μέσω παρουσίασης και βίντεο Plotagon

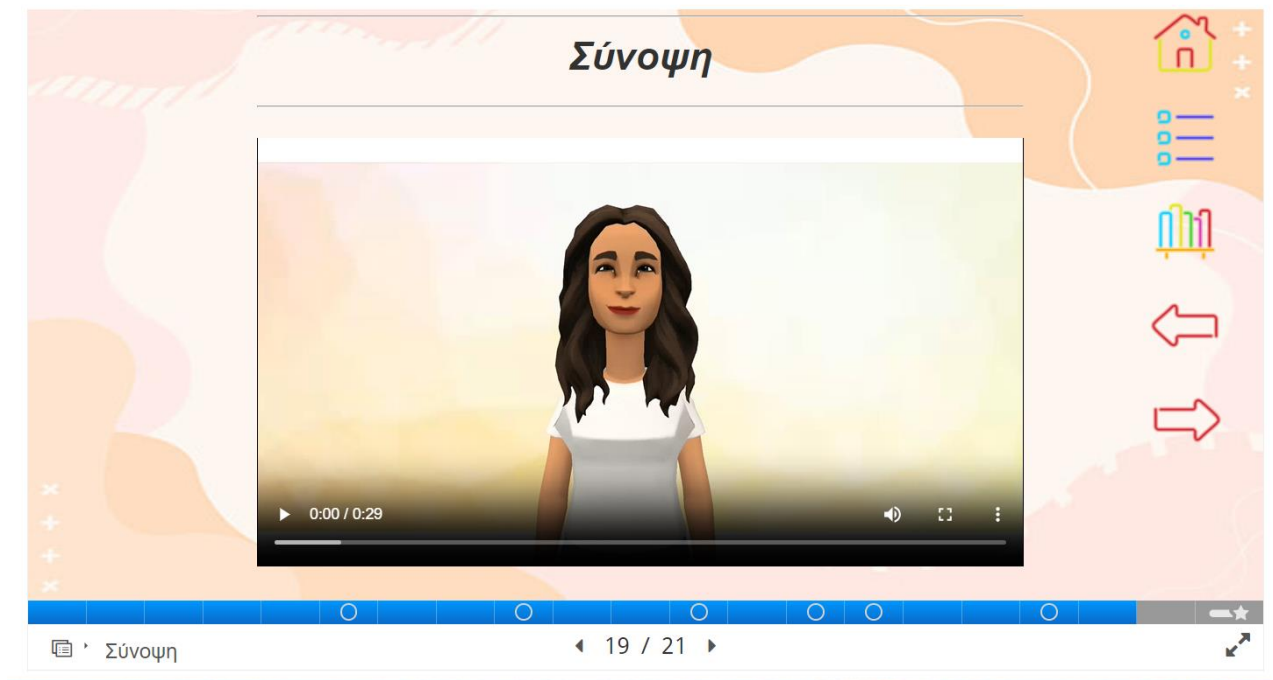

Εικόνα 12 Δραστηριότητα Σωστού ή Λάθους

Εικόνα 13 Διάλεξε τη σωστή απάντηση

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

Εικόνα 14 Ανακεφαλαίωση μέσω Βίντεο Plotagon

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

6. Μεθοδολογία και Ερευνητικά Ερωτήματα

6.1 Εισαγωγικά

Ο σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η δημιουργία, η υλοποίηση αλλά και η αποτίμηση ενός νέου εκπαιδευτικού υλικού, το οποίο δημιουργήθηκε για την μάθηση με τη μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Στόχο αποτελεί η γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών Δημοτικού σχολείου με μερικά από τα μνημεία της Θεσσαλονίκης. Επίσης, οι κύριοι στόχοι της έρευνας είναι η επαφή των μαθητών με τα μνημεία της Θεσσαλονίκης, η μεγαλύτερη ενσωμάτωση των αλλοδαπών μαθητών στην πόλη που ζουν και πηγαίνουν σχολείο, καθώς και η διαπίστωση της βοήθειας που παρέχει η εξ αποστάσεως εκπαίδευση στην σημερινή εκπαίδευση. Τα μνημεία που διδάσκονται επιλέχθηκαν για την πολιτιστική και κοινωνική σημασία τους ως τα πιο γνωστά τουριστικά μνημεία και σημεία συνάντησης στην πόλη όπως και για την προέλευση τους από διαφορετικές ιστορικές εποχές.

Όσον αφορά τη μεθοδολογία, αναγνωρίζεται η σημασία της ως εργαλείου σκέψης που καθοδηγεί τη διαδικασία διερεύνησης των ερευνητικών ερωτημάτων και τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τις μεθόδους συλλογής και ανάλυσης δεδομένων (Ίσαρη & Πουρκός, 2015).

Το συγκεκριμένο εκπαιδευτικό υλικό δημιουργήθηκε με την μέθοδο της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και στην γενικότερη ενότητα του ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού. Το εκπαιδευτικό υλικό αυτό περιλαμβάνει διάφορες ενότητες σχετικά με τα μνημεία της Θεσσαλονίκης, το οποίο αποτελεί και το θέμα του μαθήματος.

Το μάθημα περιλαμβάνει 3 ξεχωριστές ενότητες, οι οποίες περιλαμβάνουν α) την Θεσσαλονίκη, β) τα μνημεία της Θεσσαλονίκης και γ) κλείσιμο κεφαλαίου. Η κάθε ενότητα περιλαμβάνει και κάποια διαφορετική πληροφορία ή/και τρόπο εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένων, ωστόσο, των αρχών της Πολυμεσικής θεωρίας. Η σχεδίαση και η υλοποίηση του εκπαιδευτικού υλικού πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τις αρχές της Εξ Αποστάσεως εκπαίδευσης και σύμφωνα με πιστοποιημένα παραδείγματα της διεθνούς εκπαιδευτικής βιβλιογραφίας, με βάση τις αρχές, τα κριτήρια που πρέπει να πληρούνται και

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

τις μεθόδους διδασκαλίας που χρησιμοποιούνται κατά την εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Το εκπαιδευτικό υλικό δημιουργήθηκε στην πλατφόρμα H5P και αργότερα το εκπαιδευτικό υλικό θα ανέβει στην ηλεκτρονική πλατφόρμα «Chamilo». Η πλατφόρμα αυτή αποτελεί στην ουσία ένα Σύστημα Διαχείρισης Περιεχομένου, στην οποία ο εκπαιδευτικός έχει ελεύθερη πρόσβαση και την δυνατότητα σχεδιασμού εκπαιδευτικών υλικών στο διαδίκτυο, ενσωματώνοντας σε αυτά φωτογραφίες, βίντεο, ήχο και εικόνα. Παρέχει επίσης την δυνατότητα χρήσης forum, αλλά και περιγραφή του μαθήματος, καθώς και την πρόοδο αυτού. Μεγάλο πλεονέκτημα της συγκεκριμένης πλατφόρμας αποτελεί η δυνατότητα επικοινωνίας του εκπαιδευτικού με τους μαθητές και η παροχή σε αυτούς ανατροφοδότηση σχετικά με το μάθημα. Το εκπαιδευτικό υλικό που δημιουργήθηκε για τις ανάγκες της παρούσας εργασίας βρίσκεται στην ακόλουθη ηλεκτρονική πλατφόρμα chamilo και συγκεκριμένα στη διεύθυνση:

http://chamilo.datacenter.uoc.gr/metchamilo/courses/KALWSORISATESTOMA8HMAMETITLO/index.php?id_session=0

Σύμφωνα με τον Λιοναράκη (2001), «η διδακτική αλλάζει χέρια και προσανατολισμό και από την ευθύνη του διδάσκοντα περνά στη σφαίρα ευθύνης του διδακτικού υλικού, το οποίο είναι πλέον διαμορφωμένο ως διδακτικό εγχειρίδιο, ανεξάρτητα από τον τύπο και τη μορφή που ακολουθεί». Στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση, το εκπαιδευτικό υλικό μπορεί να παρουσιαστεί σε ποικίλες μορφές, οι οποίες συμβάλλουν σημαντικά στην εκπαιδευτική πρόοδο του μαθητευόμενου (Λιοναράκης, 2001). Καταρχάς, το κείμενο αποτελεί τον κεντρικό άξονα του υλικού, παρέχοντας στον μαθητή όλες τις αναγκαίες πληροφορίες για τη διδακτική διαδικασία. Τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα, οι επιμέρους στόχοι και οι δραστηριότητες βοηθούν να συνδέσει ο μαθητής τις γνώσεις που ήδη κατέχει με το νέο γνωστικό αντικείμενο που καλείται να ανακαλύψει. Ένα εξίσου σημαντικό τμήμα του εκπαιδευτικού υλικού είναι οι ασκήσεις αυτοαξιολόγησης, οι οποίες ενισχύουν την ικανότητα του διδασκόμενου να μαθαίνει αυτόνομα και να εξελίσσεται αυτοδύναμα (Σπανακά, 2006).

Τα οπτικοακουστικά μέσα είναι αναπόσπαστο κομμάτι ενός εξ αποστάσεως εκπαιδευτικού προγράμματος. Αυτά τα μέσα, όπως φωτογραφίες, βίντεο και ήχος, διευκολύνουν την κατανόηση του διδακτικού υλικού, ενώ παράλληλα κατευθύνουν την προσοχή του μαθητή με μεγαλύτερη ευκολία. Στην πράξη, τα οπτικοακουστικά μέσα «ζωντανεύουν» τη θεωρία,

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

καθιστώντας τη διαδικασία μάθησης πιο διασκεδαστική και κατανοητή. Επιπλέον, οι οδηγίες και τα αναλυτικά σχόλια που λαμβάνει ο μαθητευόμενος μέσω του υλικού, αυξάνουν την αίσθηση επικοινωνίας και συνεισφέρουν στην ανάπτυξη μεγαλύτερης αυτοπεποίθησης, προετοιμάζοντας τον καλύτερα για τις απαιτήσεις του προγράμματος (Σπανακά, 2006).

6.2 Ο σκοπός της έρευνας

Σκοπός της έρευνας ήταν η διερεύνηση εάν το Εκπαιδευτικό Υλικό (ΕΥ), που σχεδιάστηκε και δημιουργήθηκε, συνάδει με τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και τις αρχές σχεδιασμού ΕΥ. Το περιεχόμενο του ΕΥ αποτελείται από τρεις ξεχωριστές ενότητες, οι οποίες περιλαμβάνουν α) την Θεσσαλονίκη, β) τα μνημεία της Θεσσαλονίκης και γ) το κλείσιμο του κεφαλαίου. Κάθε ενότητα περιέχει διαφορετική πληροφορία και/ή τρόπο εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένων των αρχών της Πολυμεσικής θεωρίας.

6.3 Οι στόχοι της έρευνας

Οι στόχοι της έρευνας προέκυψαν μέσα από την ενασχόληση με την έρευνα και μπορούν να συνοψιστούν στους παρακάτω:

- Διερεύνηση του ΕΥ που σχεδιάστηκε και αν αυτό είναι σύμφωνο με τις επιμέρους αρχές της ΕξΑΕ.
- Διερεύνηση του ΕΥ που έχει δημιουργηθεί και η δημιουργία του εμπίπτει στις αρχές της Γνωστικής Θεωρίας Πολυμεσικής Μάθησης.

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

6.4 Τα ερευνητικά ερωτήματα

6.5 Χρόνος και περίοδος διεξαγωγής της έρευνας

Η έρευνα, η οποία περιλαμβάνει την αποτίμηση του ΕΥ από τους αξιολογητές σχετικά με τις αρχές και τη μεθοδολογία της ΕξΑΕ, πραγματοποιήθηκε τον Μάρτιο του 2024.

6.6 Το είδος της έρευνας

Οι μεθοδολογίες έρευνας μπορούν να χωριστούν σε ποιοτικές και ποσοτικές.

Στις ποιοτικές μεθόδους αναφερόμαστε στο είδος και στον συγκεκριμένο χαρακτήρα του φαινομένου που μελετάται (Hammarberg et al., 2016). Οι έρευνες αυτές έχουν ως βάση τη ματιά του ερευνητή, η οποία ελέγχεται μεθοδολογικά (Flick et al., 2004) και στοχεύουν στο να αποκαλύψουν τι ισχύει για το φαινόμενο και τους συμμετέχοντες της εκάστοτε έρευνας (Παρασκευοπούλου & Κόλλια, 2016).

Γενικά, οι ποιοτικές μέθοδοι βοηθούν τον μελετητή να ερμηνεύσει τις στάσεις των συμμετεχόντων και ταυτόχρονα να εμβαθύνει στα λεγόμενά αυτών, αποκαλύπτοντας το νόημα αυτών των εμπειριών (Παρασκευοπούλου & Κόλλια, 2016). Συνοπτικά, η ποιοτική έρευνα εστιάζει στα άτομα που συμμετέχουν σε αυτή, οι οποίοι αποτελούν τον πυρήνα της προσπάθειας έρευνας και καθοδηγούν την πορεία και το περιεχόμενό της (Κυριαζή, 2004).

Η υποκειμενικότητα θεωρείται δεδομένη και δεν αντιμετωπίζεται ως εμπόδιο στην ποιοτική προσέγγιση. Σε αυτό το πλαίσιο, ο ερευνητής έχει υπόψη τη δική του υποκειμενικότητα καθώς και την υποκειμενικότητα των συμμετεχόντων στην έρευνα και λαμβάνει υπόψη του τον τρόπο με τον οποίο οι προσωπικές θέσεις, αξίες, εμπειρίες και προσδοκίες τόσο του ερευνητή όσο και των συμμετεχόντων επηρεάζουν την ερευνητική διαδικασία, την ανάλυση των δεδομένων και τα αποτελέσματα της έρευνας (Morawski, 1994).

Στην ποιοτική έρευνα, ιδιαίτερα στις προσεγγίσεις που υιοθετούν ένα "εσωτερικό σημείο αναφοράς", όπου ο ερευνητής βασίζεται κυρίως στη γλώσσα του ίδιου του υποκειμένου της έρευνας κατά την περιγραφή ή την ερμηνεία του φαινομένου, οι συμμετέχοντες γίνονται αντιληπτοί ως ερευνητικοί συνεργάτες και όχι ως "αντικείμενα" από τα οποία "αντλούνται" ερευνητικά δεδομένα. Σε αυτήν την προσέγγιση, δεν θεωρούνται "υποκείμενα" της έρευνας

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

που χειραγωγούνται από τον ερευνητή, αλλά δίνεται έμφαση στην ανάδειξη της φωνής τους και την συνεργασία για την αναζήτηση της γνώσης και της δικαιοσύνης (Kidder & Fine, 1987). Ορισμένοι ερευνητές αναγνωρίζουν τη σημασία της ενδυνάμωσης των συμμετεχόντων στην έρευνα, την κριτική συνειδητοποίησή τους και την αλλαγή κοινωνικών πρακτικών (π.χ. κριτική έρευνα).

Τα δύο αυτά είδη έρευνας διαφέρουν όχι μόνο στις μεθόδους συλλογής και ανάλυσης των δεδομένων, αλλά και στον τρόπο προσέγγισης των φαινομένων και στους στόχους τους. Ενώ η ποιοτική έρευνα επικεντρώνεται στην κατανόηση και ερμηνεία των φαινομένων, η ποσοτική έρευνα ασχολείται με τη μέτρηση και την ανάλυση των σχέσεων μεταξύ μεταβλητών.

Σε κάθε προσέγγιση, ο ερευνητής εφαρμόζει συγκεκριμένες τεχνικές και διαδικασίες για τη συλλογή και την ανάλυση των δεδομένων. Στην ποιοτική έρευνα, ο ερευνητής μπορεί να χρησιμοποιήσει μια ποικιλία μεθόδων, όπως συνεντεύξεις, παρατηρήσεις και ανάλυση περιεχομένου, για να εξερευνήσει τις αντιλήψεις και τις εμπειρίες των ατόμων. Από την άλλη πλευρά, στην ποσοτική έρευνα, οι ερευνητές συχνά χρησιμοποιούν δομημένες ερωτηματολογικές διαδικασίες και στατιστικές αναλύσεις για να μετρήσουν και να αναλύσουν δεδομένα από μεγάλα δείγματα.

Στην ουσία, η ποιοτική έρευνα επιδιώκει να αναδείξει την ποικιλία και την πολυπλοκότητα των φαινομένων, ενώ η ποσοτική έρευνα στοχεύει στη μέτρηση και τη γενίκευση των αποτελεσμάτων. Κάθε προσέγγιση έχει τα πλεονεκτήματά της και χρησιμοποιείται ανάλογα με το ερευνητικό ερώτημα και τους στόχους της έρευνας.

Με βάση τα προαναφερθέντα, επιλέχθηκε η διεξαγωγή ποιοτικής έρευνας για την αξιολόγηση του διαδραστικού υλικού που αναπτύχθηκε. Αυτό που επιδιώκεται είναι η εις βάθος εξέταση των εμπειριών των ατόμων που συμμετέχουν στην έρευνα, αναφορικά με το διαδραστικό υλικό που τους ζητήθηκε να αξιολογήσουν, καθώς και η ανάλυση των δεδομένων που θα προκύψουν από την έρευνα με τη χρήση κατάλληλων ερευνητικών τεχνικών για την εξαγωγή των αναγκαίων συμπερασμάτων. Επιπλέον, η ανάγκη συλλογής πληροφοριών, οι οποίες θα μπορούσαν ενδεχομένως να συμβάλλουν στη βελτίωση του διαδραστικού υλικού, οδήγησε στην υιοθέτηση της διαμορφωτικής αξιολόγησης.

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

6.7 Η μέθοδος δειγματοληψίας - Συμμετέχοντες

Στόχος της δειγματοληψίας στην ποιοτική έρευνα αποτελεί ο εντοπισμός πλούσιων σε πληροφορία περιπτώσεις, οι οποίες προσφέρουν τη δυνατότητα για μελέτη εις βάθος και συμβάλλουν στην κατανόηση ζητημάτων κεντρικής σημασίας για τον σκοπό της έρευνας (Patton, 2002, όπως αναφέρεται στο Ίσαρη & Πουρκός, 2015). Σε αυτό το πλαίσιο, επιλέγεται η "σκόπιμη δειγματοληψία" ή διεθνώς γνωστή και ως purposeful ή pur-positve ή judgmental sampling, κατά την οποία το δείγμα σχεδιάζεται με βάση τους στόχους και τα βασικά ερωτήματα που θέτει η έρευνα (Cohen & Manion, 1994).

Η σκόπιμη δειγματοληψία, γνωστή επίσης ως κριτική ή επιλεκτική δειγματοληψία, είναι ένας τύπος μη πιθανού δείγματος που επιλέγεται με βάση τα χαρακτηριστικά του πληθυσμού και τους στόχους της μελέτης (Cohen, Manion & Morrison, 2011). Αυτός ο τύπος δειγματοληψίας είναι χρήσιμος σε περιπτώσεις όπου ο στόχος είναι να επιτευχθεί γρήγορα ένα στοχευμένο δείγμα και όπου η αναλογικότητα δεν είναι πρωταρχικής σημασίας.

Η επιτυχία αυτής της δειγματοληπτικής μεθόδου εξαρτάται από την ικανότητα των ερευνητών να επιλέξουν στοιχεία του πληθυσμού που κρίνονται ως προς κάποιες συγκεκριμένες παραμέτρους που τους ενδιαφέρουν (Φαρμάκης, 2015). Παρόλο που τα δείγματα δεν είναι αντιπροσωπευτικά, μπορούν να είναι επαρκή για περιπτώσεις που δεν απαιτείται γενίκευση των αποτελεσμάτων (Cohen & Manion, 2008).

Η δειγματοληψία εμπειρογνομώνων αποτελεί μια μορφή σκόπιμης δειγματοληψίας, χρησιμοποιούμενη όταν η έρευνα απαιτεί την ανάκτηση γνώσεων που βασίζονται σε ειδική εμπειρία (Cohen, Manion & Morrison, 2011). Συχνά χρησιμοποιείται στα πρώιμα στάδια μιας έρευνας για την προσαρμογή των ερευνητικών ερωτημάτων και του σχεδιασμού της μελέτης βασιζόμενη στην εμπειρογνωμοσύνη εξειδικευμένων ατόμων.

Στη παρούσα εργασία το δείγμα αποτέλεσαν τρεις (3) εκπαιδευτικοί αποκλειστικά πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Επιπλέον, κριτήρια επιλογής των συμμετεχόντων στην παρούσα έρευνα αποτέλεσαν τα εξής:

Επαγγελματίας εκπαιδευτικός δημοτικού σχολείου.

Καλό επίπεδο γνώσης των ΤΠΕ.

Υπήρχε εξοικείωση και προηγούμενη χρήση των ΤΠΕ στην πράξη.

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

Περισσότερα θα αναφερθούν στο κεφάλαιο 7.1 Δημογραφικά Χαρακτηριστικά.

6.8 Μέθοδοι έρευνας και μέσα συλλογής δεδομένων

Για την αξιολόγηση του διαδραστικού υλικού που σχεδιάστηκε, επιλέχθηκε να πραγματοποιηθεί ποιοτική έρευνα όπως αναφέρθηκε στο κεφάλαιο 6.6

Το μέσο συλλογής των δεδομένων που θα παρουσιαστούν ήταν η συμπλήρωση ενός δομημένου ερωτηματολογίου (βλ. Παράρτημα Α). Το ερωτηματολόγιο αυτό χρησιμοποιήθηκε ως βάση για τον έλεγχο ποιότητας και την τελική αξιολόγηση του εκπαιδευτικού υλικού που δημιουργήθηκε για τις ανάγκες της παρούσας εργασίας. Στα πλαίσια των ερευνητικών ερωτημάτων που τέθηκαν, δημιουργήθηκαν επιμέρους κατηγορίες ερωτήσεων, κάθε μία από η οποία περιλαμβάνει μια σειρά από ερωτήσεις σχετικά με το θέμα. Η αξιολόγηση έγινε από 3 διαφορετικούς εκπαιδευτικούς και οι απαντήσεις αυτών παρουσιάζονται ανά ερώτηση και Ερευνητικό ερώτημα στο επόμενο Κεφάλαιο.

Πριν την ανάλυση των αποτελεσμάτων, σημαντικό είναι να αναφερθεί πως με εξαίρεση τις πρώτες ερωτήσεις των δημογραφικών (φύλο, ηλικία και χρόνια εργασιακής εμπειρίας), όλες οι υπόλοιπες ερωτήσεις διαθέτουν 5βάθμια κλίμακα απάντησης. Η επιλογή αυτού του τρόπου σχετίζεται με τα θετικά που αυτή η μέθοδος ανάλυσης προσφέρει και συγκεκριμένα με την δυνατότητα ανάδειξης των τάσεων και των απόψεων, την μη απόκλιση απόψεων αλλά και την άνεση που παρέχει στους συμμετέχοντες να εκφράσουν ελεύθερα την άποψη τους (Jebb, Ng, και Tay 2021:1995–2019).

6.9 Τρόπος επεξεργασίας ερευνητικών δεδομένων

Η επιτυχία της ανάλυσης σε μια ποιοτική έρευνα βασίζεται σχεδόν αποκλειστικά στον σωστό καθορισμό των διαφόρων κατηγοριών εκ των προτέρων (Τζάνη & Κεχαγιάς, 2005). Η ανάπτυξη ενός συστήματος κατηγοριών απαιτεί προσεκτική παρατήρηση και ποσοτικοποίηση του περιεχομένου της επικοινωνίας. Το σύστημα κατηγοριοποίησης χρησιμεύει ως ένα πλαίσιο για την ταξινόμηση του υλικού που θα αναλυθεί. Ωστόσο, η ακρίβεια αυτής της ταξινόμησης

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

εξαρτάται από την ποιότητα της ανάλυσης που χρησιμοποιείται ως βάση, η οποία με τη σειρά της εξαρτάται από την ακρίβεια των καθορισμένων κατηγοριών (Τζάνη & Κεχαγιάς, 2005).

Ο καθορισμός των σημασιολογικών κατηγοριών είναι μια απαιτητική διαδικασία λόγω της αμφισημίας και της πολυσημίας των λέξεων και φράσεων. Μια κατηγορία μπορεί να οριστεί ως μια ομάδα αντικειμένων που μοιράζονται μια κοινή σημασιολογική απόχρωση (Βάμβουκας, 2000). Για να είναι αποτελεσματικό, το σύστημα κατηγοριοποίησης πρέπει να ακολουθεί συγκεκριμένους κανόνες. Οι κανόνες αυτοί είναι:

A) Εξαντλητικότητα (Exhaustivité): Όλες οι μονάδες ανάλυσης δύναται να συμπεριληφθούν στις κατηγορίες που έχουν εξ αρχής καθοριστεί.

B) Καταλληλότητα (Pertinence): Οι κατηγορίες πρέπει να είναι κατάλληλες για τον στόχο της έρευνας και το περιεχόμενο της.

Γ) Αμοιβαίος αποκλεισμός (Exclusivité): Μια μονάδα ανάλυσης δεν δύναται να ανήκει σε παραπάνω από μία κατηγορία (Βάμβουκας, 2000).

6.10 Τα ζητήματα της Δεοντολογίας

Κατά τη διεξαγωγή της έρευνας, δεν προέκυψε κανένα ζήτημα δεοντολογίας. Όλα τα άτομα συμμετείχαν συνειδητά και εθελοντικά, ενώ ενημερώθηκαν επίσης ότι θα έχουν πρόσβαση στα αποτελέσματα της έρευνας. Επιπλέον, ο ερευνητής εξασφάλισε την ανωνυμία των συμμετεχόντων, με τη χρήση κωδικών αντί ονομάτων, προκειμένου να διασφαλιστεί η εμπιστευτικότητα των πληροφοριών που παρασχέθηκαν.

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

7. Παρουσίαση και σχολιασμός των δεδομένων της έρευνας

Σκοπός του Κεφαλαίου αυτού είναι να παρουσιάσει με ακρίβεια και στο σύνολο τους τις απόψεις των αξιολογητών.

7.1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά

Πίνακας 1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά των αξιολογητών

Φύλο	Ηλικία	Χρόνια Προϋπηρεσίας
Αντρας	31-40	5-10
Γυναίκα	22-30	0-4
Γυναίκα	22-30	0-4

Ο Πίνακας.1 παρουσιάζει τα δημογραφικά.χαρακτηριστικά των αξιολογητών, από.τα οποία προκύπτει.πως και 3 είναι νέοι σε ηλικία εκπαιδευτικοί και έχουν γνώσεις ψηφιακών δεξιοτήτων, ενώ έχουν χρησιμοποιήσει και όλοι και την εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Επίσης, σημαντικό στοιχείο αποτελεί το γεγονός πως στην αξιολόγηση συμμετείχαν εκπαιδευτικοί και από τα δύο φύλα.

Σε συνέχεια των δημογραφικών στοιχείων και έχοντας υπόψη την ανάγκη διερεύνησης της γνώσης τους απέναντι στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση αλλά και τις Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας, οι συμμετέχοντες ερωτήθηκαν σχετικά με την εξοικείωση και την γνώση τους απέναντι στη εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στον Πίνακα 2.

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

Πίνακας 2 Εξοικείωση και χρήση ΤΠΕ και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης από τους συμμετέχοντες.

Είστε εξοικειωμένοι με τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ).	Χρησιμοποιείτε τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στην εκπαιδευτική πράξη.	Είστε εξοικειωμένοι με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (ΕξΑΕ) με τη χρήση των ΤΠΕ.	Είστε εξοικειωμένοι με τη μελέτη του εκπαιδευτικού υλικού το οποίο έχει σχεδιαστεί με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (ΕξΑΕ).
5	4	5	5
4	3	5	5
3	2	5	5

Σύμφωνα με τα στοιχεία του παραπάνω Πίνακα, οι αξιολογητές είναι πλήρως εξοικειωμένοι με την μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και την μελέτη υλικού που έχει διαμορφωθεί με την μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, καθώς και οι 3, δήλωσαν «Συμφωνώ πλήρως» με τις σχετικές προτάσεις, επιλέγοντας την επιλογή 5. Όσον αφορά τώρα την εξοικείωση με τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας, εκεί φαίνεται πως δεν υπάρχει ομοιομορφία στις απαντήσεις, καθώς οι συμμετέχοντες απάντησαν κάτι διαφορετικό. Πιο αναλυτικά οι δύο από τους τρεις δήλωσαν εξοικειωμένοι απαντώντας 5 και 4 αντίστοιχα, ενώ ο ένας δήλωσε ουδέτερος σχετικά με την εξοικείωση του με τις ΤΠΕ. Μικρότερη εξοικείωση δήλωσαν και οι 3 στην ερώτηση σχετικά με την χρήση ΤΠΕ στην εκπαιδευτική πράξη, αναδεικνύοντας, μάλλον, ένα κενό στην εκπαιδευτική μέθοδο και διδασκαλία.

7.2 1ο Ερευνητικό Ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης;

A. Επιστημονική συνοχή / Τεκμηρίωση του Ε.Υ.

Το πρώτο ερευνητικό ερώτημα αφορά την επιστημονική συνοχή του Εκπαιδευτικού υλικού που δημιουργήθηκε. Η πρώτη ερώτηση έχει ως στόχο να αξιολογήσουν οι συμμετέχοντες τις

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

πληροφορίες που παραθέτονται και αν υπάρχει η σχετική βιβλιογραφική τεκμηρίωση. Σε αυτή την ερώτηση και οι 3 αξιολογητές φαίνεται πως έκριναν θετικά την παράθεση των πληροφοριών, αφού επέλεξαν να την βαθμολογήσουν με 5, δηλαδή συμφώνησαν πλήρως με την παράθεση και τεκμηρίωση της βιβλιογραφίας.

Η δεύτερη ερώτηση του ερωτήματος φαίνεται πως οι αξιολογητές έκριναν πως δεν υπάρχουν επαρκείς αναφορές σε πηγές πληροφοριών, αφού οι απαντήσεις που η ερώτηση έλαβε είναι 1,2 και 2 αντίστοιχα. Μάλιστα, η ερώτηση αυτή είναι και η μοναδική του ερωτήματος, στην οποία οι αποκρινόμενοι σχολίασαν κάτι. Συγκεκριμένα ο πρώτος εκπαιδευτικός σημείωσε ως παρατήρηση πως «γίνεται αναφορά σε ένα μουσείο», ενώ η τρίτη παρόλο που βαθμολόγησε με 2 σημείωσε ως σχόλιο πως το Εκπαιδευτικό Υλικό «είναι δομημένο έτσι, που δεν χρειάζεται». Αρνητική θεωρείται και η βαθμολογία που συγκέντρωσε η τρίτη ερώτηση, καθώς αυτή βαθμολογήθηκε πολύ χαμηλά, αφού η πλειοψηφία των κριτών δήλωσε πως στο Επιστημονικό Υλικό δεν γίνεται συγκριτική ανάλυση των πληροφοριών και των απόψεων και βαθμολόγησε με 1,2 και 1.

Σχετικά με τις άλλες δύο ερωτήσεις της κατηγορίας αυτής, και οι τρεις αξιολογητές δήλωσαν ουδέτεροι, αφού βαθμολόγησαν με 3 «ούτε συμφωνώ/ούτε διαφωνώ» με τις προτάσεις «Το Ε.Υ. είναι εμπλουτισμένο με την ερμηνεία / κριτική συζήτηση των πληροφοριών.» και «Το Ε.Υ. παρέχει τη δυνατότητα στον εκπαιδευόμενο για περαιτέρω μελέτη σε διαφορετικές πηγές.»

Τα συνολικά αποτελέσματα, παρατίθενται στον Πίνακα 3, που ακολουθεί.

Πίνακας 3 Αποτελέσματα αξιολόγησης σχετικά με την Επιστημονική συνοχή και Τεκμηρίωση του Ε.Υ.

A.1. Στο Ε.Υ. γίνεται παράθεση πληροφοριών / απόψεων με την σχετική βιβλιογραφική τεκμηρίωση.	A.2. Στο Ε.Υ. γίνεται αναφορά σε διαφορετικές πηγές πληροφοριών (Βιβλία, επιστημονικά περιοδικά, επιστημονικά συνέδρια κλπ).	Παρατηρήσεις / Σχόλια 2	A.3. Στο Ε.Υ. γίνεται συγκριτική ανάλυση των πληροφοριών / απόψεων.	A.4. Το Ε.Υ. είναι εμπλουτισμένο με την ερμηνεία / κριτική συζήτηση των πληροφοριών.	A.5. Το Ε.Υ. παρέχει τη δυνατότητα στον εκπαιδευόμενο για περαιτέρω μελέτη σε διαφορετικές πηγές.
5	1	γίνεται αναφορά σε ένα μουσειο	1	3	2
5	2		2	3	3
5	2	είναι δομημένο έτσι που δεν χρειάζεται	1	3	3

B. Το Ε.Υ. συμβάλει στην απλή και κατανοητή παρουσίαση του Γνωστικού Αντικειμένου

Η δεύτερη κατηγορία του πρώτου ερωτήματος αξιολογήθηκε θετικά με βάση τις πρώτες πέντε ερωτήσεις που αυτή περιελάμβανε. Συγκεκριμένα οι αξιολογητές συμφώνησαν πλήρως με τις φράσεις πως το «Στο Ε.Υ. γίνεται κατά το δυνατόν χρήση της καθομιλουμένης γλώσσας», και «Η γραφή του Ε.Υ. είναι ευανάγνωστη», ενώ μεγάλες βαθμολογίες συγκέντρωσαν και οι υπο ερωτήσεις σχετικά με «Το ύφος γραφής του Ε.Υ. είναι φιλικό για τον αναγνώστη» με ένα «μάλλον συμφωνώ» και δύο «συμφωνώ απόλυτα» αλλά και το «Στο Ε.Υ. γίνεται χρήση προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών» με δύο τεσσάρια και «μάλλον

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

συμφωνώ» Η ερώτηση Β5 αν και συγκεντρώνει επίσης υψηλή βαθμολογία, ο ένας εκ των τριών αξιολογητών δήλωσε ουδέτερος σχετικά με την πυκνότητα των πληροφοριών σχολιάζοντας μάλιστα πως «αν υπήρχαν και λιγότερες πληροφορίες ίσως να ήταν καλύτερο».

Περισσότερα σχόλια σε αυτή την ομάδα έγιναν για το ύφος του Εκπαιδευτικού Υλικού. Και οι 3 εξεταστές σημείωσαν θετικά σχόλια σχετικά με το ύφος του κειμένου, το οποίο χαρακτηρίστηκε ως «φιλικό προς τον αναγνώστη, δηλαδή στα παιδιά» και πλήρως κατανοητή και η γραφή αλλά και το λεξιλόγιο.

Πίνακας 4 Αποτελέσματα ερωτήσεων Β1-Β5

Β.1. Το ύφος γραφής του Ε.Υ. είναι φιλικό για τον αναγνώστη.	Παρατηρήσεις / Σχόλια	Β.2. Στο Ε.Υ. γίνεται χρήση προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών.	Β.3. Στο Ε.Υ. γίνεται κατά το δυνατόν χρήση της καθομιλουμένης γλώσσας.	Β.4. Η γραφή του Ε.Υ. είναι ευανάγνωστη.	Β.5. Η πυκνότητα των πληροφοριών του Ε.Υ. είναι ικανοποιητική.	Παρατηρήσεις / Σχόλια
4	το ύφος του κειμένου είναι φιλικό προς τον αναγνώστη δηλαδή στα παιδιά	4	5	5	4	
5	η γραφή είναι εντελώς κατανοητή	4	5	5	3	αν υπήρχαν και λιγότερες πληροφορίες ίσως να ήταν καλύτερο
5	το λεξιλόγιο είναι πλήρως κατανοητό	5	5	5	4	

Στην συνέχεια της Β' ενότητας του πρώτου ερευνητικού ερωτήματος οι συμμετέχοντες στην έρευνα απάντησαν σχετικά με το περιεχόμενο του Εκπαιδευτικού Υλικού. Συγκεκριμένα, από

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

την ερώτηση Β.6 και Β.7. προκύπτει πως το υλικό παρουσιάζεται τμηματικά στην οθόνη και μάλιστα αυτό περιλαμβάνει τόσο κείμενο, όσο και ηχογραφήσεις, χαρακτηριστικό που παρατηρήθηκε και από τους τρεις αξιολογητές. Το ίδιο συμβαίνει και με τις εικόνες και τα video, αλλά και με τις χρωματικές συνθέσεις του υλικού. Και οι 3 αξιολογητές συμφώνησαν πλήρως πως οι χρωματικές συνθέσεις συμβάλουν στην άνετη αλληλεπίδραση και μάλιστα οι δύο εξ αυτών σχολίασαν πως τα χρώματα έχουν μια συνοχή και πως είναι στην ίδια παλέτα. Συγκεντρωτικά οι απαντήσεις για τις ερωτήσεις Β.6-Β.10 βρίσκονται στον Πίνακα 5.

Πίνακας 5 Αποτελέσματα ερωτήσεων Β6-Β10

Β.6. Το Ε.Υ. παρουσιάζεται τμηματικά στο μέγεθος της οθόνης.	Β.7. Το Ε.Υ. περιέχει μόνο κείμενο.	Παρατηρήσεις / Σχόλια 2	Β.8. Το Ε.Υ περιέχει κείμενο και εικόνες .	Παρατηρήσεις / Σχόλια 3	Β.9. Το Ε.Υ περιέχει κείμενο, εικόνες και video.	Β.10. Οι χρωματικές συνθέσεις του Ε.Υ. συμβάλλουν στην άνετη αλληλεπίδραση.	Παρατηρήσεις / Σχόλια 5
5	1	έχει και ηχογραφήσεις	5	έχει εικόνες σε όλες τις διαφάνειες	4	5	τα χρώματα έχει μια συνοχή
5	1	έχει ηχογραφήσεις σε όλο το Ε.Υ.	5	έχει εικόνες σε όλο το Ε.Υ.	4	5	τα χρώματα είναι στην ίδια παλέτα
5	1	έχει ηχογραφήσεις παντού	5	έχει εικόνες παντού	4	5	

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

Γ. Ευχρηστία του Ε.Υ.

Η τρίτη κατηγορία του 1^{ου} ερευνητικού ερωτήματος περιελάμβανε ερωτήσεις σχετικά με την ευχρηστία του Εκπαιδευτικού υλικού. Σύμφωνα με τις απαντήσεις των αξιολογητών φαίνεται πως το εκπαιδευτικό υλικό που δημιουργήθηκε είναι πλήρως εύχρηστο, καθώς σε όλες τις ερωτήσεις και οι 3 συμμετέχοντες στην αξιολόγηση απάντησαν «Συμφωνώ πλήρως-5». Πλήρως εύχρηστα αξιολογήθηκαν τα κουμπιά, τα εικονίδια, η πλοήγηση και οι υπερσύνδεσμοι που οδηγούν σε επιπλέον υλικό. Τα αποτελέσματα συγκεντρωτικά εμφανίζονται στον παρακάτω Πίνακα.

Πίνακας 6 Αποτελέσματα αξιολόγησης σχετικά με την ευχρηστία του Εκπαιδευτικού υλικού

Γ.1. Τα κουμπιά που χρησιμοποιήθηκαν στο Ε.Υ. (εμπρός, πίσω κλπ) είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα.	Γ.2. Τα εικονίδια που χρησιμοποιήθηκαν στο Ε.Υ. (πρόσθετες πηγές, δραστηριότητες κλπ) είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα.	Γ.3. Η πλοήγηση στο Ε.Υ. είναι εύκολη.	Γ.4. Οι υπερσύνδεσμοι του Ε.Υ. οδηγούν στο αναμενόμενο περιεχόμενο.
5	5	5	5
5	5	5	5
5	5	5	5

Δ. Το Ε.Υ. υποστηρίζει - καθοδηγεί τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του

Στην 4^η ενότητα του πρώτου ερευνητικού ερωτήματος φαίνεται πως το εκπαιδευτικό υλικό δεν υποστηρίζει πλήρως και δεν καθοδηγεί άριστα τον εκπαιδευόμενο στην μελέτη του. Συγκεκριμένα, στην ερώτηση σχετικά με το αν παρέχονται συμβουλές για το πως να μελετηθεί το εκπαιδευτικό υλικό και οι 3 αξιολογητές απάντησαν πως ούτε συμφωνούν ούτε διαφωνούν, επιλέγοντας την 3^η επιλογή της κλίμακας. Στις παρατηρήσεις σχετικά με αυτό το χαρακτηριστικό δήλωσαν πως «στην αρχή δίνονται οδηγίες», ενώ ένας άλλος πως οι οδηγίες δίνονται «με τα κουμπιά».

Χαμηλή βαθμολογία συγκέντρωσε το Εκπαιδευτικό υλικό σχετικά με την έμφαση σε συγκεκριμένα σημεία, καθώς οι δύο από τους τρεις απάντησαν πως «μάλλον διαφωνώ» με την φράση «Το Ε.Υ. υποστηρίζει τον εκπαιδευόμενο προκειμένου να δώσει έμφαση σε συγκεκριμένα σημεία (Υπάρχουν πλαίσια ή έντονη γραφή (σήμανση) ώστε να τονίζονται σημαντικές έννοιες)», ενώ ο τρίτος δήλωσε ουδέτερος. Οι αξιολογητές διαφώνησαν εντονότερα με την φράση «Στο Ε.Υ. υπάρχουν επεξηγηματικά σχόλια τα οποία υποστηρίζουν τον σπουδαστή στη μελέτη του», αφού και οι τρεις απάντησαν «μάλλον διαφωνώ»-2, γεγονός που αναδεικνύει την ανάγκη δημιουργίας επεξηγηματικών σχολίων προς υποστήριξη του εκπαιδευόμενου.

Πίνακας 7 Αποτελέσματα αξιολόγησης σχετικά με το αν το Εκπαιδευτικό υλικό υποστηρίζει- καθοδηγεί τον εκπαιδευόμενο

Δ.1. Παρέχονται συμβουλές για το πώς να μελετηθεί το εκπαιδευτικό υλικό.	Παρατηρήσεις / Σχόλια	Δ.2. Το Ε.Υ. υποστηρίζει τον εκπαιδευόμενο προκειμένου να δώσει έμφαση σε συγκεκριμένα σημεία (Υπάρχουν πλαίσια ή έντονη γραφή (σήμανση) ώστε να τονίζονται σημαντικές έννοιες).	Δ.3. Στο Ε.Υ. υπάρχουν επεξηγηματικά σχόλια τα οποία υποστηρίζουν τον σπουδαστή στη μελέτη του.
3	στην αρχή δίνονται οδηγίες	2	2
3	με τα κουμπια	2	2
3		3	2

Ε. Το Ε.Υ υποστηρίζει την αλληλεπίδραση με τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του

Στην πέμπτη ενότητα, οι αξιολογητές ερωτήθηκαν σχετικά με την αλληλεπίδραση που προσφέρει το εκπαιδευτικό υλικό στον εκπαιδευόμενο. Στην ερώτηση σχετικά με το αν το εκπαιδευτικό υλικό περιέχει δραστηριότητες που ενθαρρύνουν την έκφραση απόψεων εκ μέρους του εκπαιδευόμενου και οι 3 αξιολογητές απάντησαν με 4 «μάλλον συμφωνώ», ενώ οι δύο εξ αυτών σημείωσαν και το μέρος όπου αυτό μπορεί να συμβεί, στο forum. Σχετικά με το αν οι δραστηριότητες επιτρέπουν στον εκπαιδευόμενο να θέτει τις δικές του ερωτήσεις, οι

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

αξιολογητές απάντησαν σχεδόν ουδέτερα, καθώς οι 2 βαθμολόγησαν την ικανότητα με 3- «ούτε συμφωνώ-ούτε διαφωνώ», ενώ μόνο ο ένας δήλωσε πως μάλλον συμφωνεί. Παρόμοια εικόνα παρουσιάζει και το τρίτο ερώτημα, σχετικά με την συναισθηματική εμπλοκή του εκπαιδευόμενου με βάση τα ενδιαφέροντα του. Η ερώτηση αυτή απαντήθηκε με 4 «μάλλον συμφωνώ» από δύο αξιολογητές και ένα 3 «ούτε συμφωνώ-ούτε διαφωνώ».

Πίνακας 8 Αποτελέσματα αξιολόγησης σχετικά με την αλληλεπίδραση του εκπαιδευτικού υλικού με τον εκπαιδευόμενο (μέρος 1ο)

E.1. Το E.Y. περιέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εκφράσει τις δικές απόψεις (κρίσεις) πάνω σε σημαντικά ζητήματα.	Παρατηρήσεις / Σχόλια	E.2. Το E.Y. περιέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να διατυπώνει τις δικές του ερωτήσεις πάνω σε σημαντικά ζητήματα.	Παρατηρήσεις / Σχόλια 2	E.3. Το E.Y. περιέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εμπλακεί συναισθηματικά με βάση τα προσωπικά του ενδιαφέροντα.
4	ναι στο Φορουμ	4		4
4	υπαρχει το φορουμ	3	στο φορουμ	3
4		3		4

Στην συνέχεια της ενότητας οι αξιολογητές συμφώνησαν πως μάλλον ενθαρρύνονται οι εκπαιδευόμενοι να ανταλλάξουν απόψεις με άλλους εκπαιδευόμενους, και μάλιστα μέσα από το forum. Την ίδια άποψη φαίνεται πως έχουν οι αξιολογητές και σχετικά με το αν το εκπαιδευτικό υλικό περιέχει δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ενσωματώσει και να εμπλουτίσει τις απόψεις του, αφού και αυτή η ερώτηση απαντήθηκε από όλους με 4-«μάλλον συμφωνώ». Τέλος, ουδέτεροι δήλωσαν οι 2 συμμετέχοντες σχετικά με το αν το υλικό περιέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να θεωρήσει τον εαυτό του ως μέλος μιας κοινωνικής ομάδας που έχει συγκεκριμένες ανάγκες και προσδοκίες, ενώ ο ένας απάντησε πως «μάλλον διαφωνεί» με αυτό το χαρακτηριστικό.

Πίνακας 9 Αποτελέσματα αξιολόγησης σχετικά με την αλληλεπίδραση του εκπαιδευτικού υλικού με τον εκπαιδευόμενο (μέρος 2ο)

Ε.4. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ανταλλάξει απόψεις με τους άλλους εκπαιδευόμενους.	Παρατηρήσεις / Σχόλια 3	Ε.5. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να θεωρήσει τον εαυτό του ως μέλος μιας κοινωνικής ομάδας που έχει συγκεκριμένες ανάγκες και προσδοκίες.	Ε.6. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ενσωματώσει / εμπλουτίσει τις απόψεις του σε αυτό.
4	ναι στο forum	3	4
4	υπαρχει το forum	3	4
4		2	4

Στ. Το Ε.Υ. παρέχει δυνατότητα Αναστοχασμού - Αυτοαξιολόγησης στον εκπαιδευόμενο

Στην προτελευταία ενότητα οι αξιολογητές ερωτήθηκαν σχετικά με την δυνατότητα αναστοχασμού και αυτοαξιολόγησης των εκπαιδευόμενων. Στην πλειοψηφία των ερωτήσεων και οι 3 αξιολογητές απάντησαν θετικά. Συγκεκριμένα, στις ερωτήσεις σχετικά με το αν το εκπαιδευτικό υλικό εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη διαύλων επικοινωνίας με στόχο την ανατροφοδότηση του εκπαιδευόμενου, αν το εκπαιδευτικό υλικό εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να συσχετίσει τα νέα δεδομένα με τη δική του πραγματικότητα και αν το εκπαιδευτικό υλικό εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εφαρμόσει τη νέα γνώση στη δική του πραγματικότητα και οι 3 αξιολογητές απάντησαν θετικά και πως «μάλλον συμφωνώ». Με 2 και ότι «μάλλον διαφωνούν» απάντησαν σχετικά με το αν το εκπαιδευτικό υλικό περιέχει δραστηριότητες που ενθαρρύνουν την ανάπτυξη της αυτόνομης κριτικής σκέψης του εκπαιδευόμενου. Τέλος, θετικές κριτικές δόθηκαν σχετικά με δραστηριότητες που ενθαρρύνουν την αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευόμενου, αφού και οι 3 αξιολογητές το βαθμολόγησαν με 4 «μάλλον συμφωνώ».

Πίνακας 10 Αποτελέσματα αξιολόγησης σχετικά με τον αναστοχασμό και την αυτοαξιολόγηση

Στ.1. Το Ε.Υ. περιέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευόμενου.	Στ.2. Το Ε.Υ. περιέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη της αυτόνομης κριτικής σκέψης του εκπαιδευόμενου.	Στ.3. Το Ε.Υ. περιέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη διύλων επικοινωνίας με στόχο την ανατροφοδότηση του εκπαιδευόμενου.	Στ.4. Το Ε.Υ. περιέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να συσχετίσει τα νέα δεδομένα με τη δική του πραγματικότητα.	Στ.5. Το Ε.Υ. περιέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εφαρμόσει τη νέα γνώση στη δική του πραγματικότητα.
4	2	4	3	3
4	2	4	3	3
4	2	4	3	3

Ζ. Σκοπός / Προσδοκώμενα Αποτελέσματα

Η τελευταία ενότητα του 1^{ου} ερευνητικού ερωτήματος έθεσε μια σειρά από ερωτήσεις σχετικά με τον σκοπό και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα. Με δύο 4αρια και ένα 5αρι (μάλλον συμφωνώ και συμφωνώ απόλυτα αντίστοιχα), οι αξιολογητές συμφώνησαν πως στο υλικό διατυπώνεται σαφώς ο σκοπός κάθε διδακτικής ενότητας. Τα ίδια αποτελέσματα παρουσιάζει και το ερώτημα σχετικά με τα προσδοκώμενα αποτελέσματα κάθε διδακτικής ενότητας.

Θετικές φαίνεται πως είναι οι απόψεις σχετικά με την παρακίνηση του εκπαιδευόμενου σχετικά με τα αποτελέσματα αλλά και τον έλεγχο που διαθέτει ο εκπαιδευόμενος στην πρόοδο του. Οι δυο αυτές ερωτήσεις απαντήθηκαν με 4 «μάλλον συμφωνώ» και από τους 3 αξιολογητές.

Σύμφωνοι, αλλά ουδέτεροι δήλωσαν και οι 3 αξιολογητές σχετικά με το γεγονός αν τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο δεξιοτήτων, αφού όλοι απάντησαν πως «ούτε συμφωνούν-ούτε διαφωνούν». Από την άλλη πλευρά,

περίπου διχασμένοι παρουσιάζονται οι αξιολογητές σχετικά με την παρακίνηση του εκπαιδευτικού υλικού προς τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο στάσεων. Οι απαντήσεις σε αυτή την ερώτηση είναι ξεχωριστές για κάθε αξιολογητή, αφού ο ένας απάντησε ότι συμφωνεί απόλυτα, ο δεύτερος μάλλον, ενώ ο τρίτος τοποθετήθηκε ουδέτερα. Στον Πίνακα 11 παρουσιάζονται ολοκληρωμένα τα αποτελέσματα της τελευταίας ενότητας.

Πίνακας 11 Αποτελέσματα αξιολόγησης σχετικά με τον σκοπό και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα του Ε.Υ.

Z.1. Στο Ε.Υ. διατυπώνεται σαφώς ο σκοπός της κάθε διδακτικής ενότητας.	Z.2. Στο Ε.Υ. διατυπώνονται σαφώς τα προσδοκώμενα αποτελέσματα σε κάθε διδακτική ενότητα.	Z.3. Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο γνώσεων.	Z.4. Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο δεξιοτήτων.	Z.5. Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο στάσεων.	Z.6. Ο εκπαιδευόμενος ελέγχει την πρόοδό του με βάση τα προσδοκώμενα αποτελέσματα.
5	4	4	3	5	4
4	5	4	3	4	4
4	4	4	3	3	4

7.3 2ο Ερευνητικό Ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης;

Το δεύτερο ερευνητικό ερώτημα αφορά την σχέση του εκπαιδευτικού υλικού που έχει δημιουργηθεί σε σχέση με τις Αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης. Στο πρώτο και το δεύτερο υποερώτημα και οι 3 αξιολογητές συμφώνησαν πλήρως πως υπάρχει πλήρης συνδυασμός κειμένου και εικόνας για την παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου και πως η χρήση των εικόνων βοηθάει στην κατανόηση του αντικειμένου. Πλήρως συμφωνούν οι 3 αξιολογητές και με την φράση «Στο Ε.Υ. υπάρχουν στοιχεία αφήγησης (μονόλογος, διάλογος, περιγραφή, σχόλια κ.ά.). (Αρχή της Τροπικότητας)», αφού η φράση βαθμολογήθηκε και από τους 3 με 5-«Συμφωνώ απόλυτα»

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

Πίνακας 12 Αποτελέσματα ερωτήσεων Α.1-Α.3

Α.1. Στο Ε.Υ. υπάρχει συνδυασμός κειμένου και εικόνας για την παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου. (Πολυμεσική Αρχή)	Α.2. Στο Ε.Υ. η χρήση των εικόνων σας βοηθάει να κατανοήσετε το γνωστικό αντικείμενο. (Πολυμεσική Αρχή)	Α.3. Στο Ε.Υ. υπάρχουν στοιχεία αφήγησης (μονόλογος, διάλογος, περιγραφή, σχόλια κ.ά.). (Αρχή της Τροπικότητας)
5	5	5
5	5	5
5	5	5

Εντύπωση παρουσιάζει η ερώτηση Α.4 «Στο Ε.Υ. συμπεριλαμβάνονται μη σχετικές πληροφορίες (λέξεις, εικόνες, ήχοι) με το γνωστικό αντικείμενο. (Αρχή της Συνοχής)». Αν και οι 3 αξιολογητές σημείωσαν την επιλογή 3 «μάλλον συμφωνώ», οι δύο από αυτούς σχολίασαν πως βρήκαν όλες τις πληροφορίες σχετικές με το αντικείμενο, ενώ δεν σχολίασαν κάτι αρνητικά. Ουδέτερα απάντησαν και στην ερώτηση σχετικά με την τακτική της «Αρχής της προσωποποίησης», με όλους να απαντάνε πως ούτε συμφωνούν, ούτε διαφωνούν με την ύπαρξη του β' προσώπου στο εκπαιδευτικό υλικό. Ως φιλική αναγνωρίστηκε η χρήση της γλώσσας προς τους εκπαιδευόμενους, καθώς οι δύο στους τρεις αξιολογητές απάντησαν πως συμφωνούν πλήρως, ενώ ο τρίτος πως μάλλον συμφωνεί.

Πίνακας 13 Αποτελέσματα ερωτήσεων Α.4-Α.6

Α.4. Στο Ε.Υ. συμπεριλαμβάνονται μη σχετικές πληροφορίες (λέξεις, εικόνες, ήχοι) με το γνωστικό αντικείμενο. (Αρχή της Συνοχής)	Παρατηρήσεις / Σχόλια	Α.5. Στο Ε.Υ. γίνεται χρήση φιλικής γλώσσας. (Αρχή της Προσωποποίησης)	Α.6. Στο Ε.Υ. γίνεται χρήση δεύτερου προσώπου. (Αρχή της Προσωποποίησης)
3	όλες οι πληροφορίες είναι σχετικές	5	3
3	είναι σχετικές με το εκπαιδευτικό αντικείμενο	5	3
3		4	3

Οι επόμενες 3 ερωτήσεις του ερευνητικού ερωτήματος φαίνεται πως πληρούν τις αρχές της Προσωπικότητας, της Φωνής και της Εικόνας, αφού σε όλες τις ερωτήσεις οι απαντήσεις που

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

δόθηκαν ήταν «μάλλον συμφωνώ» και «Συμφωνώ απόλυτα». Η μόνη διαφοροποίηση του «Συμφωνώ απόλυτα» παρουσιάζεται στην ερώτηση Α.7 σχετικά με την «Αρχή της Προσωπικότητας», όπου οι 2 αξιολογητές το βαθμολόγησαν με 4- «Μάλλον Συμφωνώ»

Πίνακας 14 Αποτελέσματα ερωτήσεων Α.7-Α.9

Α.7. Στο Ε.Υ. γίνεται ηχητική παρουσίαση του γνωστικού αντικείμενου. (Αρχή της Προσωποποίησης)	Α.8. Στο Ε.Υ. το ύφος της ηχητικής παρουσίασης είναι φιλικό για τον εκπαιδευόμενο. (Αρχή της Φωνής)	Α.9. Στο Ε.Υ. εμφανίζεται ένας φιλικός χαρακτήρας (avatar) που ενισχύει τη διαδικασία μάθησης των εκπαιδευόμενων. (Αρχή της Εικόνας)
4	5	5
5	5	5
4	5	5

Σχετικά με την «Αρχή της Κατάκτησης, φαίνεται πως οι αξιολογητές δεν συμφωνούν πλήρως, αφού ο καθένας συμφώνησε σε διαφορετικό βαθμό. Αν και οι βαθμολογίες δεν είναι αρνητικές, ως εκ τούτου παρουσιάζονται 3 διαφορετικές επιλογές, με ένα 5αρι, ένα 4αρι και ένα 3αρι. Θετικοί είναι οι αξιολογητές σχετικά με την «Αρχή της Προσωποποίησης» αφού απάντησαν με 4 και 5, ενώ η ερώτηση που σχετίζεται με την «Αρχή της Κατάκτησης» κυμαίνεται προς το ουδέτερο, αφού 2 στους τρεις δήλωσαν πως ούτε συμφωνούν-ούτε διαφωνούν σχετικά με την ύπαρξη μακροσκελών κειμένων με σκοπό την παρουσίαση του γνωστικού αντικείμενου.

Πίνακας 15 Αποτελέσματα ερωτήσεων Α.10-Α.12

Α.10. Στο Ε.Υ. η παρουσίαση του γνωστικού αντικείμενου γίνεται τμηματικά. (Αρχή της Κατάκτησης)	Α.11. Στο Ε.Υ. υπάρχουν διαδραστικές δραστηριότητες που παρέχουν ανατροφοδότηση στους εκπαιδευόμενους. (Αρχή της Προσωποποίησης)	Α.12. Στο Ε.Υ. υπάρχουν μακροσκελή κείμενα για την παρουσίαση του γνωστικού αντικείμενου. (Αρχή της Κατάκτησης)
5	4	3
4	5	4
3	4	3

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

Στις 3 τελευταίες ερωτήσεις του δεύτερου ερευνητικού ερωτήματος οι αξιολογητές απάντησαν σχετικά με την Αρχή της Σηματοδότησης και της Προπαίδευσης. Σχετικά με την Αρχή της Σηματοδότησης, φαίνεται πως το εκπαιδευτικό υλικό παρέχει σαφείς οδηγίες για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων και των εργασιών, αφού και οι τρεις συμμετέχοντες απάντησαν «μάλλον συμφωνώ». Με δύο απαντήσεις «Μάλλον Συμφωνώ» και μία «Συμφωνώ απόλυτα» έκλεισε η αξιολόγηση της Αρχής της Σηματοδότησης σχετικά με την ύπαρξη έντονων στοιχείων, όπως η γραφή, η υπογράμμιση και ο χρωματισμός. Τέλος, οι δύο αξιολογητές «μάλλον διαφωνούν», ενώ ο ένας δηλώνει ουδέτερος σχετικά με την ύπαρξη εισαγωγικών δραστηριοτήτων στο εκπαιδευτικό υλικό, που έχει ως στόχο την ενεργοποίηση και την μελέτη από πλευράς εκπαιδευόμενων την μελέτη του γνωστικού αντικειμένου.

Πίνακας 16 Αποτελέσματα ερωτήσεων Α.13-Α.15

A.13. Το Ε.Υ. παρέχει σαφείς οδηγίες εκπαιδευόμενους για την υλοποίηση δραστηριοτήτων εργασιών. (Αρχή της Σηματοδότησης)	A.14. Στο Ε.Υ. υπάρχουν στοιχεία επισήμανσης (έντονη γραφή, υπογράμμιση, χρωματισμός κ.ά.). (Αρχή της Σηματοδότησης)	A.15. Στο Ε.Υ. υπάρχουν εισαγωγικές δραστηριότητες που βοηθούν στη μελέτη του γνωστικού αντικειμένου. (Αρχή της Προπαίδευσης)
4	4	2
4	4	3
4	5	2

Τέλος, το ερωτηματολόγιο ολοκληρώνεται με την ύπαρξη δύο ερωτήσεων ανοιχτού τύπου, όπου οι συμμετέχοντες μπορούν να απαντήσουν ελεύθερα ποια πιστεύουν ότι είναι τα τρία πιο δυνατά στοιχεία του Εκπαιδευτικού Υλικού που μελέτησαν και ποιες τρεις αλλαγές θα πρότειναν.

Σχετικά με τα θετικά, φαίνεται πως υπήρχε μια σειρά θετικών στοιχείων τα οποία ανέφεραν οι αξιολογητές. Συγκεκριμένα, ο πρώτος σχολίασε την «γλώσσα γραφής, τα χρώματα και τη πολυμεσικότητα», ο δεύτερος το άβαταρ, ενώ στα θετικά συμπεριέλαβε τις δραστηριότητες σε

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

όλες τις ενότητες και την αφήγηση. Με την αφήγηση και τις δραστηριότητες συμφώνησε και ο τρίτος αξιολογητής.

Ο κάθε αξιολογητής πρότεινε και μια διαφορετική αλλαγή στον Εκπαιδευτικό Υλικό. Για αρχή, αυτό που σχολιάστηκε είναι η πεποίθηση του πρώτου πως χρειαζόντουσαν λιγότερες πληροφορίες σε κάθε διδακτική ενότητα. Ο δεύτερος πήγε την σκέψη ένα βήμα παραπέρα και ανέφερε πως κατά την άποψη του το Εκπαιδευτικό υλικό χρειάζεται «περισσότερες διδακτικές ενότητες». Τέλος, ο τρίτος θεωρεί πως μια βελτίωση που χρειάζεται το εκπαιδευτικό υλικό είναι η ύπαρξη παραπάνω πηγών.

Συνοπτικά, τα σχόλια και οι παρατηρήσεις των αξιολογητών, όπως αυτές σημειώθηκαν στο ερωτηματολόγιο, παρουσιάζονται στον Πίνακα 17.

Πίνακας 17 Θετικά και Αρνητικά χαρακτηριστικά του Εκπαιδευτικού Υλικού σύμφωνα με τους αξιολογητές

Ποια πιστεύετε ότι είναι τα τρία πιο δυνατά στοιχεία του εκπαιδευτικού υλικού;	Τρεις αλλαγές που προτείνετε προκειμένου να βελτιωθεί το εκπαιδευτικό υλικό.
η γλώσσα γραφής, τα χρώματα και η πολυμεσικότητα	λιγότερες πληροφορίες σε κάθε ενότητα
το αβαταρ, υπήρχαν δραστηριότητες για όλες τις ενότητες και η αφήγηση που ήταν σε όλο το Ε.Υ.	περισσότερες διδακτικές ενότητες
η αφήγηση, οι δραστηριότητες και η γλώσσα στα κείμενα	παραπάνω πηγές

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

8. Συμπεράσματα - Προτάσεις

8.1 Κύρια συμπεράσματα

Όλοι οι αξιολογητές είναι πλήρως εξοικειωμένοι με τη μελέτη του εκπαιδευτικού υλικού το οποίο έχει σχεδιαστεί με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (ΕξΑΕ) και με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (ΕξΑΕ) με τη χρήση των ΤΠΕ. Θα πρέπει να δοθεί περισσότερη βαρύτητα στην εξοικείωση με τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) και την χρήση των αξιολογητών, άρα δασκάλων.

Επίσης σχετικά με την Επιστημονική συνοχή / Τεκμηρίωση του Ε.Υ. του υλικού φαίνεται πως οι αξιολογητές θεωρούν πως υπάρχουν ελλείψεις σε αυτό, όπως η έλλειψη περισσότερων πηγών και η συγκριτική ανάλυση των πληροφοριών/απόψεων. Οι παρατηρήσεις αυτές είναι πολύ σημαντικές, καθώς βοηθούν στην βελτίωση του υλικού.

Σχεδόν άρτιο είναι το εκπαιδευτικό υλικό σχετικά με το πόσο αυτό συμβάλλει στην απλή και κατανοητή παρουσίαση του Γνωστικού Αντικειμένου, αφού μόνο ένας στους 3 θεώρησε πως θα ήταν καλύτερα αν «υπήρχαν και λιγότερες πληροφορίες», βαθμολογώντας το παρόλα αυτά ουδέτερα και όχι αρνητικά. Στην συνέχεια της ενότητας σχετικά με την κατανόηση, όλοι οι αξιολογητές συμφωνούν με τις επιλογές χρωμάτων, ενώ θεωρούν πως έχει αρκετές εικόνες, βίντεο και ηχογραφήσεις, κάτι που το καθιστά ολοκληρωμένο εκπαιδευτικό υλικό στον σχετικό άξονα. Τέλος, τελείως εύχρηστο θεωρήθηκε το εκπαιδευτικό υλικό και δεν διατυπώθηκε καμία πρόταση αλλαγής εκ μέρους των αξιολογητών.

Στην ενότητα που αξιολογήθηκε το εκπαιδευτικό υλικό σχετικά με το αν υποστηρίζει και καθοδηγεί τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του, το υλικό φάνηκε ελλειμματικό, καθώς βαθμολογήθηκε σχετικά χαμηλά σχετικά με το αν το εκπαιδευτικό υλικό υποστηρίζει τον εκπαιδευόμενο προκειμένου να δώσει έμφαση σε συγκεκριμένα σημεία (Υπάρχουν πλαίσια ή έντονη γραφή (σήμανση) ώστε να τονίζονται σημαντικές έννοιες) και αν υπάρχουν επεξηγηματικά σχόλια τα οποία υποστηρίζουν τον σπουδαστή στη μελέτη του. Οι σχετικά αυτές αρνητικές παρατηρήσεις είναι πολύ σημαντικές, καθώς δείχνουν τον δρόμο για την βελτίωση του εκπαιδευτικού υλικού. Βελτιώσεις φαίνεται πως χρίζει το εκπαιδευτικό υλικό

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

και για την κατηγορία αλληλεπίδρασης με τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του, αφού οι αξιολογητές θεωρούν ότι δεν περιέχει αρκετές δραστηριότητες, οι οποίες να ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να διατυπώσει τις δικές του ερωτήσεις πάνω σε σημαντικά ζητήματα. Ακόμα μεγαλύτερη έλλειψη φαίνεται πως υπάρχει στις δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να θεωρήσει τον εαυτό του ως μέλος μιας κοινωνικής ομάδας που έχει συγκεκριμένες ανάγκες και προσδοκίες.

Βελτίωση φαίνεται πως χρίζει το εκπαιδευτικό υλικό σχετικά με τον αναστοχασμό και την αυτοαξιολόγηση. Αν και η κριτική δεν είναι αρνητική, ως εκ τούτου συμπερασματικά μπορεί να ειπωθεί πως το εκπαιδευτικό υλικό θα μπορούσε να έχει δημιουργηθεί με περισσότερες δραστηριότητες αναστοχασμού και αυτοαξιολόγησης.

Παρόλες τις ελλείψεις και τις τυχόν αστοχίες που εντοπίστηκαν από τους αξιολογητές φαίνεται πως το εκπαιδευτικό υλικό είναι σχετικά πλήρες με την σαφήνεια κάθε διδακτικής ενότητας και διατυπώνονται σαφώς τα προσδοκώμενα αποτελέσματα αλλά και παρακινούν τον εκπαιδευόμενο να μάθει. Το μόνο που θα μπορούσε ίσως να βελτιωθεί είναι όπως φάνηκε και από προηγούμενες ερωτήσεις, η παρακίνηση του εκπαιδευόμενου σε επίπεδο δεξιοτήτων.

Πλήρως ολοκληρωμένο φαίνεται πως είναι το εκπαιδευτικό υλικό σε ότι έχει να κάνει με τη δημιουργία του σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης. Όπως είναι αναμενόμενο ορισμένες ερωτήσεις δεν έχουν λάβει τον μέγιστο βαθμό, γεγονός που υποδεικνύει την ανάγκη για μια μικρή βελτίωση του υλικού. Τέλος, σημαντική βελτίωση που χρειάζεται το εκπαιδευτικό υλικό και επισημάνθηκε από τους αξιολογητές είναι η ύπαρξη εισαγωγικών δραστηριοτήτων που βοηθούν στη μελέτη του γνωστικού αντικειμένου (Αρχή της Προπαίδευσης).

Συγκεντρωτικά το εκπαιδευτικό υλικό φαίνεται πως είναι κατάλληλο για χρήση από μαθητές, ωστόσο θα μπορούσαν να επισημανθούν ορισμένα θετικά και αρνητικά χαρακτηριστικά σε αυτό. Στα θετικά είναι η πολυμεσικότητα και οι δραστηριότητες σε όλες τις ενότητες, καθώς και η αφήγηση. Στα αρνητικά, τα οποία αποτελούν και δείκτη προς την βελτίωση και ενσωμάτωση αλλαγών στο εκπαιδευτικό υλικό είναι η μείωση πληροφοριών σε ορισμένες

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

ενότητες, με ταυτόχρονη όμως αύξηση των διδακτικών ενοτήτων, ενώ επισημάνθηκε και το γεγονός πως η νέα εκδοχή του εκπαιδευτικού υλικού χρειάζεται περισσότερες πηγές.

8.2 Συζήτηση περί θεωρίας και πράξης

Η αξιολόγηση των ευρημάτων της έρευνας σε σχέση με το θεωρητικό πλαίσιο που έχει αναπτυχθεί στην εργασία επισημαίνει τη σημασία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, η οποία αποτέλεσε το κύριο αντικείμενο μελέτης. Τα ευρήματα της έρευνας υποστηρίζουν αρκετές θεωρητικές έννοιες που παρουσιάστηκαν νωρίτερα στο θεωρητικό πλαίσιο, όπως τη χρήση των ΤΠΕ (Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας) στην εκπαιδευτική διαδικασία, την πολυμεσική μάθηση και την αλληλεπίδραση μεταξύ εκπαιδευτικού υλικού και εκπαιδευόμενου.

Ένα από τα κύρια σημεία που αναδείχθηκαν από την ανάλυση των αποτελεσμάτων ήταν η συμβολή των ψηφιακών εργαλείων και της τεχνολογίας στην ενίσχυση της εμπειρίας μάθησης των αλλοδαπών μαθητών. Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση, όπως αναφέρεται στο θεωρητικό πλαίσιο, προσφέρει σημαντικές δυνατότητες για την εξατομίκευση της διδασκαλίας και την προσαρμογή της στις ανάγκες διαφορετικών μαθητών (Λιοναράκης, 2001). Το συγκεκριμένο εύρημα συνάδει με τις θέσεις των Holmerg και Moore, οι οποίοι τόνισαν τη σημασία της αλληλεπίδρασης και του διαλόγου στη διαδικασία της μάθησης μέσω εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (Moore, 1991). Στην παρούσα έρευνα, οι συμμετέχοντες αξιολόγησαν θετικά την αλληλεπίδραση με το εκπαιδευτικό υλικό, επιβεβαιώνοντας τη σημαντικότητα της ενεργούς συμμετοχής στη μαθησιακή διαδικασία.

Παράλληλα, η ανάλυση των αποτελεσμάτων υποστήριξε ότι η ευχρηστία του εκπαιδευτικού υλικού είναι καθοριστικός παράγοντας για την επιτυχία της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Όπως καταγράφεται στο θεωρητικό πλαίσιο, το εκπαιδευτικό υλικό πρέπει να είναι σαφές, κατανοητό και προσβάσιμο, κάτι που επαληθεύεται και από τα αποτελέσματα της έρευνας. Η ευκολία πλοήγησης και η οπτική παρουσίαση των πληροφοριών είχαν θετικό αντίκτυπο στους μαθητές, κάτι που αναδεικνύει τη σημασία της πολυμεσικής μάθησης, όπως έχει περιγραφεί από τον Mayer (2009). Η χρήση εικόνων, βίντεο και διαδραστικών στοιχείων ενίσχυσε την κατανόηση του περιεχομένου και συνέβαλε στη βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων.

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

Επιπλέον, τα ευρήματα υποστηρίζουν τη θέση, ότι η εξ αποστάσεως εκπαίδευση παρέχει ευελιξία στους μαθητές να διαχειρίζονται τον χρόνο και το ρυθμό της μάθησής τους. Σύμφωνα με το θεωρητικό πλαίσιο, η ασύγχρονη διδασκαλία προσφέρει την ελευθερία στον εκπαιδευόμενο να προσαρμόσει τη διαδικασία μάθησης στις δικές του ανάγκες και περιορισμούς (Λιοναράκης, 2020). Τα δεδομένα της έρευνας δείχνουν ότι οι συμμετέχοντες εκτίμησαν την ευελιξία αυτή, καθώς είχαν τη δυνατότητα να παρακολουθούν το υλικό στον δικό τους χρόνο, χωρίς περιορισμούς.

Ωστόσο, η έρευνα αποκάλυψε και ορισμένες αδυναμίες που σχετίζονται με το θεωρητικό πλαίσιο. Για παράδειγμα, η έλλειψη άμεσης προσωπικής επαφής και αλληλεπίδρασης, όπως επισημάνθηκε στο θεωρητικό υπόβαθρο, μπορεί να αποτελέσει περιορισμό για τη συνολική εμπειρία μάθησης. Η θεωρία του Keegan (2002) υποστηρίζει ότι η διαπροσωπική αλληλεπίδραση είναι σημαντική για την κατανόηση και την εμπέδωση της γνώσης. Παρά την ικανοποιητική απόδοση της τεχνολογίας και των πολυμεσικών εργαλείων, η έλλειψη διαζώσης επικοινωνίας μπορεί να επηρεάσει τη μαθησιακή διαδικασία, κυρίως σε πιο πολύπλοκα γνωστικά αντικείμενα.

Η σχέση των ευρημάτων με το θεωρητικό πλαίσιο επεκτείνεται και στην εφαρμογή των αρχών της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης. Όπως τονίζεται στο θεωρητικό υπόβαθρο, η διαπολιτισμική εκπαίδευση στοχεύει στην αποδοχή και την ενσωμάτωση των πολιτισμικών διαφορών (Banks & Banks, 2007). Τα αποτελέσματα της έρευνας επιβεβαίωσαν ότι το εκπαιδευτικό υλικό, το οποίο δημιουργήθηκε με βάση τις αρχές της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, βοήθησε τους αλλοδαπούς μαθητές να εξοικειωθούν με τα μνημεία της Θεσσαλονίκης και να αναπτύξουν μια αίσθηση συμμετοχής στην τοπική κοινότητα. Αυτό το εύρημα ενισχύει τη σημασία της πολιτισμικής ενσωμάτωσης και της ανάπτυξης εκπαιδευτικού υλικού που προάγει την πολιτισμική κατανόηση.

Επίσης, όπως αναφέρθηκε από τους Grant και Sleeter (2009), η εκπαιδευτική διαδικασία πρέπει να εστιάζει στην ισότητα και την αλληλεπίδραση μεταξύ διαφορετικών πολιτισμικών ομάδων. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι το εκπαιδευτικό υλικό προάγει την αλληλεπίδραση και την ανταλλαγή πολιτισμικών εμπειριών, ενισχύοντας έτσι την διαπολιτισμική επικοινωνία μεταξύ των μαθητών.

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

Συνολικά, τα ευρήματα της έρευνας επιβεβαιώνουν την αποτελεσματικότητα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης ως μέσο διδασκαλίας, ενώ ταυτόχρονα εντοπίζουν τις προκλήσεις και τα σημεία που χρειάζονται βελτίωση. Η ενσωμάτωση των θεωριών της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και της διαπολιτισμικής μάθησης στο εκπαιδευτικό υλικό ήταν επιτυχής, όπως αποδεικνύεται από τα θετικά αποτελέσματα που καταγράφηκαν

8.3 Περιορισμοί της Έρευνας

Η έρευνα περιορίστηκε λόγω του γεγονότος ότι το Εργαλείο Αυτοαξιολόγησης Μαθητών που αναπτύχθηκε δεν χρησιμοποιήθηκε ως μέσο σε μια εκπαιδευτική παρέμβαση. Αυτός ο περιορισμός επηρέασε την εμβέλεια της έρευνας και διατήρησε την αξιολόγηση και τα θετικά πλεονεκτήματα που το Εργαλείο προσφέρει σε θεωρητικό στάδιο. Ο δεύτερος περιορισμός της έρευνας αφορά τα μνημεία. Τα μνημεία επιλέχθηκαν, όπως αναφέρθηκε και πιο πάνω, ως τα πιο γνωστά μνημεία, αλλά και μνημεία από διαφορετικές ιστορικές εποχές. Επιπλέον, ένας ακόμα περιορισμός αφορούσε το γεγονός ότι το δείγμα της έρευνας, προήλθε από σκόπιμη δειγματοληψία. Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, η σκόπιμη δειγματοληψία δεν είναι κατάλληλη για γενίκευση των ευρημάτων. Σημαντικό στοιχείο, το οποίο χρήζει αναφοράς είναι και ο περιορισμένος αριθμός δειγμάτων, πέρα από την σκόπιμη δειγματοληψία. Ο μικρός αριθμός αξιολογητών περιόρισε την δυνατότητα εύρεσης αντικειμενικών συμπερασμάτων, το οποίο μπορεί να μας οδηγήσει σε επισφαλή δεδομένα. Ο περιορισμός αυτός επηρεάζει τόσο και την ανάδειξη των θετικών αποτελεσμάτων του Εργαλείου Αξιολόγησης, όσο και τα αρνητικά, τα οποία θα μπορούσαν να συμβάλλουν στην βελτίωση του. Τέλος, η εφαρμογή διαμορφωτικής αξιολόγησης αποτελεί επιπλέον περιορισμό, καθώς ο στόχος της είναι η βελτίωση του υλικού και όχι η ανάδειξη ευρημάτων που μπορούν να γενικευτούν.

8.4 Προτάσεις για μελλοντικές έρευνες

Λαμβάνοντας υπόψη τα συμπεράσματα που αναδείχθηκαν από την παρούσα εργασία αλλά και τους περιορισμούς που αναφέρθηκαν στην προηγούμενη ενότητα του 8ου κεφαλαίου, υπάρχουν μια σειρά από προτάσεις για μελλοντικές έρευνες σχετικά με το θέμα. Αρχικά, το Εργαλείο Αυτοαξιολόγησης θα πρέπει να βελτιωθεί σύμφωνα με τις υποδείξεις των Αξιολογητών. Μετά τις αλλαγές και τις βελτιώσεις, το Εργαλείο θα πρέπει να δοθεί εκ νέου

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

για αξιολόγηση. Η διαφορά που προτείνεται για την αξιολόγηση του υλικού την επόμενη φορά είναι τόσο η πραγματοποίηση της από μεγαλύτερο αριθμό αξιολογητών όσο και η πιο αντικειμενική και τυχαία αξιολόγηση από ανώνυμους αξιολογητές. Επιπλέον, ο τρόπος εύρεσης αξιολογητών οφείλει να είναι πιο γενικός και να περιλαμβάνει μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού.

Επιπρόσθετα, σε μελλοντική έρευνα σχετικά με το θέμα αλλά και το Εργαλείο αυτοαξιολόγησης, σημαντικό όφελος θα προσέφερε στην εξαγωγή συμπερασμάτων αν το Εργαλείο χρησιμοποιούνταν πειραματικά και μετά από σχετική άδεια όντως ως εκπαιδευτικό υλικό σε αλλοδαπούς μαθητές δημοτικών σχολείων Θεσσαλονίκης. Η προσπάθεια αυτή θα αναδείξει σημαντικά πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα τους εκπαιδευτικού υλικού, καθώς θα υπάρχει και η ευκαιρία αξιολόγησης από τους άμεσα ενδιαφερόμενους. Τέλος, αυτό θα βοηθήσει στη πραγματικότητα στην δημιουργία ενός ολοκληρωμένου Εκπαιδευτικού Υλικού με την μέθοδο εξ αποστάσεως εκπαίδευσης προς αλλοδαπούς μαθητές. Τέλος, η διδασκαλία περισσότερων μνημείων της πόλης θα έδινε μια καλύτερη εικόνα της πόλης στους μαθητές.

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

9. Βιβλιογραφία

- Αθανάτου, Μ., & Υφαντόπουλος, Ν. (2021). Η Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση κατά την περίοδο της πανδημίας COVID-19 και οι απόψεις των εκπαιδευτικών της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. *1ο Διεθνές Διαδικτυακό Εκπαιδευτικό Συνέδριο Από τον 20ο στον 21ο αιώνα μέσα σε 15 ημέρες*, 1, 401. <https://doi.org/10.12681/online-edu.3250>
- Αναστασιάδης, Θ., & Μανούσου, Ε. (2017). Η συμβολή των νέων τεχνολογιών στην επιμόρφωση και επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών: Ζητήματα ανάπτυξης και οργάνωσης. *Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*, 9(1Α), 182. <https://doi.org/10.12681/icodl.1084>
- Αναστασιάδης, Π. (2020). *Η Σχολική Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση στην εποχή του Κορωνοϊού COVID-19: Το παράδειγμα της Ελλάδας και η πρόκληση της μετάβασης στο «Ανοικτό Σχολείο της Διερευνητικής Μάθησης, της Συνεργατικής Δημιουργικότητας και της Κοινωνικής Αλληλεγγύης»*. 16(2).
- Γκικόσος, Ι., Μαυροειδής, Η., & Κουτσούμπα, Μ. Ι. (2008). Η έρευνα στην από απόσταση εκπαίδευση: Ανασκόπηση και προοπτικές. *Ανοικτή Εκπαίδευση: το περιοδικό για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση και την Εκπαιδευτική Τεχνολογία*, 4(1), 49. <https://doi.org/10.12681/jode.9724>
- Λιοναράκης, Α. (2001). *Ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση και διαδικασίες μάθησης*. 33–52.
- Λιοναράκης, Α., Κουστουράκης, Γ., & Αθανασούλα- Ρέππα, Α. (2006). Η θεωρία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και η πολυπλοκότητα της πολυμορφικής της διάστασης. Στο *ΑΝΟΙΚΤΗ ΚΑΙ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΘΕΩΡΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗΣ*. Πρόπομπος.
- Λιοναράκης, Α., Μανούσου, Ε., Χαρτοφύλακα, Α.-Μ., Παπαδημητρίου, Σ., & Ιωακειμίδου, Β. (2020). Editorial. *Ανοικτή Εκπαίδευση: το περιοδικό για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση και την Εκπαιδευτική Τεχνολογία*, 16(1), 4. <https://doi.org/10.12681/jode.23741>
- Σοφός, Α., Κώστας, Α., & Παράσχου, Β. (2015). Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση. Στο *Online εξ αποστάσεως εκπαίδευση [Προπτυχιακό εγχειρίδιο]*. Κάλλιπος, Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις.

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

- Χασιώτης, Ι. Κ.(επιμ.), Θεσσαλονίκη τοις αγαθοίς Βασιλεύουσα, Ιστορία και Πολιτισμός, εκδόσεις Παρατηρητής, Θεσσαλονίκη 1997 [με αφορμή ότι το 1997 έγινε πολιτιστική πρωτεύουσα της Ευρώπης]
- Acar-Ciftci, Y. (2019). Multicultural Education and Approaches to Teacher Training. *Journal of Education and Learning*, 8(4), 136. <https://doi.org/10.5539/jel.v8n4p136>
- Agirdag, O., Merry, M. S., & Van Houtte, M. (2016). Teachers' Understanding of Multicultural Education and the Correlates of Multicultural Content Integration in Flanders. *Education and Urban Society*, 48(6), 556–582. <https://doi.org/10.1177/0013124514536610>
- Alismail, H. A. (2016). Multicultural Education: Teachers' Perceptions and Preparation. *Journal of Education and Practice*, 7(11).
- Anastasiades, P., & Retalis, S. (2001). *The Educational Process in the Emerging Information Society: Conditions for the Reversal of the Linear Model of Education and the Development of an Open Type Hybrid Learning Environment*. (σ. 7). Education Resources Information Center.
- Apostolidou, A. (2011). Ζητήματα συγκρότησης της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης ως γνωστικού πεδίου: Επισκόπηση των επιστημονικών περιοδικών. *Ανοικτή Εκπαίδευση: το περιοδικό για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση και την Εκπαιδευτική Τεχνολογία*, 7(1), 36. <https://doi.org/10.12681/jode.9767>
- Banks, J. A., & Banks, C. A. M. (2007). *Multicultural education: Issues and perspectives* (6th ed). Wiley Hoboken, N.J.; WorldCat.
- Buma, A., & Du Plessis, P. (2014). Ethnic Diversity and School Leadership: Lessons from Johannesburg Schools. *Mediterranean Journal of Social Sciences*. <https://doi.org/10.5901/mjss.2014.v5n20p1184>
- Clark, R. C., & Mayer, R. E. (2016). *E-learning and the science of instruction: Proven guidelines for consumers and designers of multimedia learning* (Fourth edition). Wiley.
- Durand, T. M., & Tavaras, C. L. (2021). Countering Complacency With Radical Reflection: Supporting White Teachers in the Enactment of Critical Multicultural Praxis. *Education and Urban Society*, 53(2), 146–162. <https://doi.org/10.1177/0013124520927680>
- Hill, I. (2007). Multicultural And International Education: Never The Twain Shall Meet? *International Review of Education*, 53(3), 245–264. <https://doi.org/10.1007/s11159-007-9048-x>
- Holmberg, B. (2002). *Εκπαίδευση εκ αποστάσεως, Θεωρία και Πράξη*. ΕΛΛΗΝ.

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

- Ivenicki, A. (2020). Multicultural Brazil in the BRICS Countries: Potentials for the Social Sciences and Humanities. *Space and Culture, India*, 7(5), 14–22. <https://doi.org/10.20896/saci.v7i5.641>
- Jebb, A. T., Ng, V., & Tay, L. (2021). A Review of Key Likert Scale Development Advances: 1995–2019. *Frontiers in Psychology*, 12, 637547. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.637547>
- Jenks, C., Lee, J. O., & Kanpol, B. (2001). Approaches to multicultural education in preservice teacher education philosophical frameworks and models for teaching. *The Urban Review*, 33(2), 87–105. <https://doi.org/10.1023/A:1010389023211>
- Keegan, D. (2002). *The Future of Learning: From eLearning to mLearning*. ED472435.
- Leeman, Y., & Reid, C. (2006). Multi/intercultural education in Australia and the Netherlands. *Compare: A Journal of Comparative and International Education*, 36(1), 57–72. <https://doi.org/10.1080/03057920500382325>
- Lionarakis, A. (2014). Editorial. *Ανοικτή Εκπαίδευση: το περιοδικό για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση και την Εκπαιδευτική Τεχνολογία*, 10(1), 3. <https://doi.org/10.12681/jode.9870>
- Μίμινου, Α., & Σπανακά, Α. (2016). Σχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση: Καταγραφή και συζήτηση μίας βιβλιογραφικής επισκόπησης. *Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*, 7(2Α). <https://doi.org/10.12681/icodl.580>
- MacKenzie, O., & Christensen, E. L. (1971). *The changing world of correspondence study; international readings*. Pennsylvania State University Press.
- Mayer, R. E. (2009). *Multimedia Learning* (2ο έκδ.). Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511811678>
- McLaren, P. (2002). *Critical Pedagogy and Predatory Culture: Oppositional Politics in a Postmodern Era* (1st ed). Taylor and Francis.
- Moore, M. G. (1991). Editorial: Distance education theory. *American Journal of Distance Education*, 5(3), 1–6. <https://doi.org/10.1080/08923649109526758>
- Moore, M. G., Tait, A., Resta, P., Rumble, G., & Zaparovanny, Y. (2002). *Open and Distance Learning: Trends, Policy and Strategy Considerations*. UNESCO.
- Nylund, D. (2006). Critical Multiculturalism, Whiteness, and Social Work: Towards a More Radical View of Cultural Competence. *Journal of Progressive Human Services*, 17(2), 27–42. https://doi.org/10.1300/J059v17n02_03

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

- Ohito, E. O. (2016). Refusing curriculum as a space of death for Black female subjects: A Black feminist reparative reading of Jamaica Kincaid's "Girl". *Curriculum Inquiry*, 46(5), 436–454. <https://doi.org/10.1080/03626784.2016.1236658>
- Rumble, G. (1989). Concept: On defining distance education. *American Journal of Distance Education*, 3(2), 8–21. <https://doi.org/10.1080/08923648909526660>
- Sleeter, C. E., & Grant, C. A. (2009). *Making choices for multicultural education: Five approaches to race, class, and gender* (6th ed). John Wiley & Sons.
- Smithers, L. E., & Eaton, P. W. (2021). Reordering student affairs: From minority absorption to a radical new. *Critical Studies in Education*, 62(5), 575–591. <https://doi.org/10.1080/17508487.2019.1657159>
- Tonbuloglu, B., Aslan, D., & Aydin, H. (2016). Teachers' Awareness of Multicultural Education and Diversity in School Settings. *Eurasian Journal of Educational Research*, 16(64), 1–28. <https://doi.org/10.14689/ejer.64.1>
- Watson, J., Murin, A., Vashaw, L., Gemin, B., & Rapp, C. (2013). *Keeping Pace with K-12 Online & Blended Learning: An Annual Review of Policy and Practice. 10 Year Anniversary Issue*. Evergreen Education Group.
- Yusuf, Q., Marimuthu, S., & Yusuf, Y. Q. (2018). Multicultural Awareness and Practices among Malaysian Primary School Teachers. *Al-Ta lim Journal*, 25(2), 97–107. <https://doi.org/10.15548/jt.v25i2.446>

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

10. Παράρτημα Α: Το ερωτηματολόγιο της έρευνας

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ

ΤΜΗΜΑ

ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)».

UNIVERSITY OF CRETE
Department of Primary Education

Ε.ΔΙ.Β.Ε.Α
www.edivea.org

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΠΡΟΗΓΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

«Τίτλος Διπλωματικής Εργασίας»

Επιβλέπων:

Υπεύθυνος Έρευνας: «Ονοματεπώνυμο Φοιτητή / Φοιτήτριας»

Οδηγίες

Το παρόν ερωτηματολόγιο αποτελεί μια προσπάθεια διερεύνησης των απόψεών σας σχετικά με το Εκπαιδευτικό Υλικό (Ε.Υ.) που μελετήσατε.

Ο σκοπός του ερωτηματολογίου είναι διττός. Αφενός διερευνάται εάν το υλικό διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και αφετέρου αν το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

Πολυμεσικής Μάθησης. Προκειμένου να διασφαλιστεί η αξιοπιστία και η εγκυρότητα των συμπερασμάτων που θα προκύψουν από την παρούσα έρευνα, είναι αναγκαία η αντικειμενική προσέγγιση των ερωτήσεων.

Κατά την επεξεργασία των δεδομένων του ερωτηματολογίου, το οποίο προορίζεται αποκλειστικά για ερευνητική χρήση, θα είναι σεβαστό το απόρρητο των απαντήσεών σας. Τα αποτελέσματα της έρευνας θα σας κοινοποιηθούν αμέσως μετά το τέλος της στατιστικής επεξεργασίας.

Ο Υπεύθυνος Έρευνας: «Όνοματεπώνυμο Φοιτητή / Φοιτήτριας»

Υπογραφή

Δημογραφικά στοιχεία

(Ζητείται η συμπλήρωση δημογραφικών στοιχείων)

1. Φύλλο (Κυκλώστε)	Άντρας	Γυναίκα		
2. Ηλικία (Κυκλώστε)	22-30	31-40	41-50	>51
3. Χρόνια Προϋπηρεσίας (Κυκλώστε)	0-4	5-10	11-20	>20

4. Είστε εξοικειωμένοι με τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ).

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

5. Χρησιμοποιείτε τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στην εκπαιδευτική πράξη.

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

6. Είστε εξοικειωμένοι με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (ΕξΑΕ) με τη χρήση των ΤΠΕ.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

7. Είστε εξοικειωμένοι με τη μελέτη του εκπαιδευτικού υλικού το οποίο έχει σχεδιαστεί με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (ΕξΑΕ).

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

1^ο Ερευνητικό Ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης;

A. Επιστημονική συνοχή / Τεκμηρίωση του Ε.Υ.

A.1. Στο Ε.Υ. γίνεται παράθεση πληροφοριών / απόψεων με την σχετική βιβλιογραφική τεκμηρίωση.

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.2. Στο Ε.Υ. γίνεται αναφορά σε διαφορετικές πηγές πληροφοριών (Βιβλία, επιστημονικά περιοδικά, επιστημονικά συνέδρια κλπ).

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.3. Στο Ε.Υ. γίνεται συγκριτική ανάλυση των πληροφοριών / απόψεων.

1

2

3

4

5

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.4. Το Ε.Υ. είναι εμπλουτισμένο με την ερμηνεία / κριτική συζήτηση των πληροφοριών.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.5. Το Ε.Υ. παρέχει τη δυνατότητα στον εκπαιδευόμενο για περαιτέρω μελέτη σε διαφορετικές πηγές.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

Β. Το Ε.Υ. συμβάλει στην απλή και κατανοητή παρουσίαση του Γνωστικού Αντικειμένου

Β.1. Το ύφος γραφής του Ε.Υ. είναι φιλικό για τον αναγνώστη.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Β.2. Στο Ε.Υ. γίνεται χρήση προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

B.3. Στο Ε.Υ. γίνεται κατά το δυνατόν χρήση της καθομιλούμενης γλώσσας.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

B.4. Η γραφή του Ε.Υ. είναι ευανάγνωστη.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

B.5. Η πυκνότητα των πληροφοριών του Ε.Υ. είναι ικανοποιητική.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

B.6. Το Ε.Υ. παρουσιάζεται τμηματικά στο μέγεθος της οθόνης.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

B.7. Το Ε.Υ. περιέχει μόνο κείμενο.

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

B.10. Οι χρωματικές συνθέσεις του Ε.Υ. συμβάλλουν στην άνετη αλληλεπίδραση.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Γ. Ευχρηστία του Ε.Υ.

Γ.1. Τα κουμπιά που χρησιμοποιήθηκαν στο Ε.Υ. (εμπρός, πίσω κλπ) είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

Γ.2. Τα εικονίδια που χρησιμοποιήθηκαν στο Ε.Υ. (πρόσθετες πηγές, δραστηριότητες κλπ) είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Γ.3. Η πλοήγηση στο Ε.Υ. είναι εύκολη.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

Γ.4. Οι υπερσύνδεσμοι του Ε.Υ. οδηγούν στο αναμενόμενο περιεχόμενο.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Δ. Το Ε.Υ. υποστηρίζει - καθοδηγεί τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του

Δ.1. Παρέχονται συμβουλές για το πώς να μελετηθεί το εκπαιδευτικό υλικό.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Δ.2. Το Ε.Υ. υποστηρίζει τον εκπαιδευόμενο προκειμένου να δώσει έμφαση σε συγκεκριμένα σημεία (Υπάρχουν πλαίσια ή έντονη γραφή (σήμανση) ώστε να τονίζονται σημαντικές έννοιες).

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

Δ.3. Στο Ε.Υ. υπάρχουν επεξηγηματικά σχόλια τα οποία υποστηρίζουν τον σπουδαστή στη μελέτη του.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Ε. Το Ε.Υ υποστηρίζει την αλληλεπίδραση με τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του

Ε.1. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εκφράσει τις δικές απόψεις (κρίσεις) πάνω σε σημαντικά ζητήματα.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

E.2. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να διατυπώνει τις δικές του ερωτήσεις πάνω σε σημαντικά ζητήματα.

☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ
Παρατηρήσεις / Σχόλια

E.3. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εμπλακεί συναισθηματικά με βάση τα προσωπικά του ενδιαφέροντα.

☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ
Παρατηρήσεις / Σχόλια

E.4. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ανταλλάξει απόψεις με τους άλλους εκπαιδευόμενους.

☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

E.5. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να θεωρήσει τον εαυτό του ως μέλος μιας κοινωνικής ομάδας που έχει συγκεκριμένες ανάγκες και προσδοκίες.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

E.6. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ενσωματώσει / εμπλουτίσει τις απόψεις του σε αυτό.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

Στ. Το Ε.Υ. παρέχει δυνατότητα Αναστοχασμού - Αυτοαξιολόγησης στον εκπαιδευόμενο

Στ.1. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευόμενου.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ
Παρατηρήσεις / Σχόλια

Στ.2. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη της αυτόνομης κριτικής σκέψης του εκπαιδευόμενου.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ
Παρατηρήσεις / Σχόλια

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

Στ.3. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη δίαυλων επικοινωνίας με στόχο την ανατροφοδότηση του εκπαιδευόμενου.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Στ.4. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να συσχετίσει τα νέα δεδομένα με τη δική του πραγματικότητα.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Στ.5. Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εφαρμόσει τη νέα γνώση στη δική του πραγματικότητα.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

Z. Σκοπός / Προσδοκώμενα Αποτελέσματα

Z.1. Στο Ε.Υ. διατυπώνεται σαφώς ο σκοπός της κάθε διδακτικής ενότητας.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Z.2. Στο Ε.Υ. διατυπώνονται σαφώς τα προσδοκώμενα αποτελέσματα σε κάθε διδακτική ενότητα.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

Z.3. Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο γνώσεων.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Z.4. Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο δεξιοτήτων.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Z.5. Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο στάσεων.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

Z.6. Ο εκπαιδευόμενος ελέγχει την πρόδό του με βάση τα προσδοκώμενα αποτελέσματα.

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ
Παρατηρήσεις / Σχόλια

2^ο Ερευνητικό Ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης;

(Για να θυμηθείτε τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης δείτε εδώ:

<https://www.edivea.org/mayer.html>)

A.1. Στο Ε.Υ. υπάρχει συνδυασμός κείμενου και εικόνας για την παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου. **(Πολυμεσική Αρχή)**

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.2. Στο Ε.Υ. η χρήση των εικόνων σας βοηθάει να κατανοήσετε το γνωστικό αντικείμενο. [\(Πολυμεσική Αργή\)](#)

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.3. Στο Ε.Υ. υπάρχουν στοιχεία αφήγησης (μονόλογος, διάλογος, περιγραφή, σχόλια κ.ά.). [\(Αργή της Τροπικότητας\)](#)

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

A.4. Στο Ε.Υ. συμπεριλαμβάνονται μη σχετικές πληροφορίες (λέξεις, εικόνες, ήχοι) με το γνωστικό αντικείμενο. [\(Αρχή της Συνοχής\)](#)

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.5. Στο Ε.Υ. γίνεται χρήση φιλικής γλώσσας. [\(Αρχή της Προσωποποίησης\)](#)

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.6. Στο Ε.Υ. γίνεται χρήση δεύτερου προσώπου. [\(Αρχή της Προσωποποίησης\)](#)

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.7. Στο Ε.Υ. γίνεται ηχητική παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου. ([Αρχή της Προσωποποίησης](#))

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.8. Στο Ε.Υ. το ύφος της ηχητικής παρουσίασης είναι φιλικό για τον εκπαιδευόμενο. ([Αρχή της Φωνής](#))

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.9. Στο Ε.Υ. εμφανίζεται ένας φιλικός χαρακτήρας (avatar) που ενισχύει τη διαδικασία μάθησης των εκπαιδευόμενων. ([Αρχή της Εικόνας](#))

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.10. Στο Ε.Υ. η παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου γίνεται τμηματικά.

[\(Αρχή της Κατάκτησης\)](#)

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.11. Στο Ε.Υ. υπάρχουν διαδραστικές δραστηριότητες που παρέχουν ανατροφοδότηση στους εκπαιδευόμενους. [\(Αρχή της Προσωποποίησης\)](#)

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

A.12. Στο Ε.Υ. υπάρχουν μακροσκελή κείμενα για την παρουσίαση του γνωστικού αντικείμενου. [\(Αρχή της Κατάταξης\)](#)

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.13. Το Ε.Υ. παρέχει σαφείς οδηγίες στους εκπαιδευόμενους για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων και εργασιών. [\(Αρχή της Σηματοδότησης\)](#)

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.14. Στο Ε.Υ. υπάρχουν στοιχεία επισήμανσης (έντονη γραφή, υπογράμμιση, χρωματισμός κ.ά.). [\(Αρχή της Σηματοδότησης\)](#)

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

1 2 3 4 5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.15. Στο Ε.Υ. υπάρχουν εισαγωγικές δραστηριότητες που βοηθούν στη μελέτη του γνωστικού αντικείμενου. [\(Αρχή της Προπαίδευσης\)](#)

1

2

3

4

5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Γενικές Επισημάνσεις

11. Ποια πιστεύετε ότι είναι τα τρία πιο δυνατά στοιχεία του εκπαιδευτικού υλικού;

Μαρία Τσάμη, Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με την μεθοδολογία της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για την γνωριμία των αλλοδαπών μαθητών του Δημοτικού σχολείου σε επιλεγμένα μνημεία της Θεσσαλονίκης

12. Γράψτε έως τρεις αλλαγές που προτείνετε προκειμένου να βελτιωθεί το εκπαιδευτικό υλικό.

Ευχαριστούμε για τη συνεργασία σας